

Verksamhetsplan och budget 2015

Skuggspel i Hjorthagen/Norra Djurgårdsstadens bildarkiv

ÖSTERMALMS
STADSDELSFÖRVALTNING

Box 24156, 104 51 STOCKHOLM

ostermalm@stockholm.se

08-508 10 000 (vx) 08-508 10 099 (fax)

www.stockholm.se/ostermalm

Innehållsförteckning

Inledning	5
<i>1. Ett Stockholm som håller samman</i>	<i>12</i>
1.1 Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor	12
1.2 Utbildningen har hög kvalitet och elever får tid för lärande	14
1.3 Alla barn har lika möjligheter i förskolan och skolan	16
1.4 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla	18
1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar	23
1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	24
1.7 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	26
1.8 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet	27
<i>2. Ett klimatsmart Stockholm</i>	<i>31</i>
2.1 Stockholm är klimatneutralt	31
2.2 Transporter i Stockholm är hållbara	32
2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten	32
2.4 Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil	33
<i>3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm</i>	<i>35</i>
3.2 Företag väljer att etablera sig i Stockholm	35
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	36
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	38
<i>4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm</i>	<i>49</i>
4.1 Stockholm är fritt från diskriminering	49
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	50
4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen ...	55
4.4 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld	56
4.5 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	57
4.6 Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande	60
4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	63
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	64
Övriga frågor	65

Handläggare
Inger Outzen
Telefon:08-508 100 53

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
Sammanträde 2015-01-29

Verksamhetsplan 2015 för Östermalms stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Verksamhetsplan och budget för 2015 godkänns samt överlämnas till Kommunstyrelsen
2. Nämnden begär stimulansbidrag 5,6 mnr för start av två förskolor med 7 avdelningar.
3. Nämnden begär för tillgänglighetsinvesteringar 5,0 mnr.
4. Nämnden begär omslutningsförändringar om 108,5 mnr.
5. Föreslagna tio resultatenheter samt internpriser för 2015 fastställs.
6. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Teenie Bennerholt
tf stadsdelsdirektör

Marianne Snell
avdelningschef
Äldreomsorg

Eva Broström
avdelningschef
Barn och Ungdom

Jan Rönnerberg
avdelningschef
Socialtjänst

Staffan Odencrants
personalchef

Roger Mellroth
ekonomichef

Bilagor

Bilaga 1: 2014-751-1.1. VP 2015 Bilaga 1 Ekonomibilaga 1 sdn10.xlsx

Bilaga 2: 2014-751-1.1. VP 2015 Bilaga 2 Ekonomibilaga 2.pdf

Bilaga 3: 2014-751-1.1. VP 2015 Bilaga 3 Plan för upphandling.docx

Bilaga 4: 2014-751-1.1. VP 2015 Bilaga 4 Risk & Väsentlighet Indikatorer.docx

Bilaga 5: 2014-751-1.1. VP 2015 Bilaga 5 Risk & Väsentlighet väsentliga processer.docx

Bilaga 6: 2014-751-1.1. VP 2015 Bilaga 6 Internkontrollplan.docx

Bilaga 7: 2014-751-1.1. VP 2015 Bilaga 7 Jämställdhets- o mångfaldsplan 2015.docx

Bilaga 8: 2014-751-1.1. VP 2015 Bilaga 8 Personal- och kompetensförsörjningsplan.docx

Inledning

Verksamhetsplanen för Östermalm Stadsdelsnämnd anger inriktningen på nämndens verksamhet under år 2015 med utgångspunkt i kommunfullmäktiges budget, stadens integrerade system för ledning och styrning (ILS), Stockholms stads program för kvalitetsutveckling tillsammans med lagstiftning och befolkningens behov. Planering och uppföljning sker i ett webbaserat system (ILS-webb). Systemet rymmer även risk- och väsentlighetsanalys med internkontrollplan. Verksamhetsplanen följer den disposition som anges i stadens anvisningar, riktas till stadsdelsnämnden och tillställs kommunstyrelsen

I budget för 2015 har kommunfullmäktige fastställt fyra övergripande inriktningsmål:

- Ett Stockholm som håller samman
- Ett klimatsmart Stockholm
- Ett ekonomiskt hållbart Stockholm
- Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Under inriktningsmålen har kommunfullmäktige beslutat om sammanlagt 23 mål för stadsdelsnämndens verksamhetsområden. Det arbete som planeras för att bidra till måluppfyllelse sammanfattas kortfattat för varje inriktningsmål och för målen för de olika verksamhetsområdena. Till respektive verksamhetsmål kopplas föreslagna nämndmål, där särskilda satsningar samt förväntat resultat anges. I anslutning till nämndmålen beskrivs hur förvaltningens arbete ska genomföras för att uppnå måluppfyllelse. Flera nämndmål har motsvarande ordalydelse och innebörd som kommunfullmäktiges mål, då förvaltningen anser att detta ger största möjliga tydlighet för enheternas arbete.

Till målen är indikatorer kopplade för uppföljning av verksamheten. Särskilda aktiviteter är framtagna för att bidra till måluppfyllelsen. Stadsdelsnämnden anger årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer, samt även för kommunfullmäktiges s k obligatoriska nämndindikatorer, där kommunfullmäktige inte angivit något årsmål som riktmärke. I ett antal indikatorer avvaktas att kommunfullmäktiges årsmål fastställs under 2015. På några punkter föreslås komplettering med för nämnden egna indikatorer och egna prioriterade aktiviteter som enheterna ska genomföra under verksamhetsåret för att nå målen.

Enheternas verksamhetsplaner kompletterar stadsdelsnämndens övergripande verksamhetsplan. Med utgångspunkt i nämndmålen fastställer enheterna i sina konkreta åtaganden; med förväntat resultat, arbetssätt, resursanvändning, uppföljning med resultat, analys och utveckling. Enheternas s k kvalitetsgarantier beskriver vad varje verksamhet åtar sig gentemot brukare/kunder och hur de arbetar för att genomföra dem, samt rutiner för rättelse, synpunkter och klagomål.

Användningen av resurserna ska vara effektiv för att nå åtagandena och de förväntade resultaten. Genom att utveckla arbetssätten och uppföljning av resultat används resurser såsom personal, lokaler, it-stöd, medarbetarnas kompetens och energiförbrukning på bästa sätt. Det ska gå att mäta vilka resultat som uppnås och hur resurser används.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats i samråd med samtliga enheter och avdelningar inom förvaltningen. Samverkan sker med de fackliga organisationerna i förvaltningsgruppen 2015-01-20.

Östermalms stadsdelsförvaltning

Härutöver har samverkan skett med pensionärsrådet och rådet för funktionshinderfrågor. Ärendet har tillställts Stockholms läns landsting för information.

Stadsdelsnämnden

Stadsdelsnämndens uppdrag är, enligt kommunfullmäktiges reglemente, att

- stärka den lokala demokratin och delaktigheten
- öka kvaliteten i verksamheten
- effektivisera verksamheten

Arbetet ska enligt kommunfullmäktiges reglemente bygga på helhetssyn och goda kunskaper om de lokala förhållandena.

Stadsdelsnämnden har 13 ledamöter med ersättare, utsedda av kommunfullmäktige. Fördelningen speglar kommunfullmäktiges fördelning utifrån valresultatet.

Stadsdelsnämnden sammanträder 11-12 gånger per år. Sammanträdena är offentliga med undantag för sekretessärenden. Varje sammanträde inleds med en öppen del där medborgare kan framföra synpunkter och ställa frågor. Även skriftliga medborgarförslag kan inlämnas för behandling av stadsdelsnämnden. Sammanträdena annonseras i lokalpressen samt på hemsidan www.stockholm.se/ostermalm med länk till Insyn <http://insynsverige.se/stockholm-ostermalm> där föredragningslista, protokoll och tjänsteutlåtanden finns att tillgå.

Stadsdelsnämnden utser inom sig en social delegation för enskilda sociala ärenden.

Stadsdelsnämnden utser även lokalt pensionärsråd och råd för funktionshinderfrågor.

Budget

Mnkr	Budget	Justerad	Differens
	2 015	Budget 2014	
Kostnader	1 399,8	1 383,3	16,5
Intäkter	152,1	155,8	3,7
Netto	1 247,7	1 227,5	20,2

Verksamhetsområden

Barn och ungdom

Barn och ungdom ansvarar för förskoleverksamhet, öppen förskola, verksamhet för barn och unga, fältverksamhet, alkohol-, narkotika- och tobaksprevention samt kultur.

Förskoleverksamhet

Förskolan utgör det första ledet i det livslånga lärandet där utgångspunkten är varje barns förmåga och lust att vilja lära. Barns utveckling och lärande stimuleras så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Förskolan är en egen skolform och verksamheten styrs nationellt av skollagen och läroplan för förskolan, Lpfö 98/10, och lokalt av bland annat Stockholms stads förskoleprogram. Förskolan är enligt skollagen ålagd att dokumentera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten.

Östermalms stadsdelsförvaltning

Barn och ungdomsavdelningen svarar för förskoleverksamhet genom sex resultatenheter inkluderande sammanlagt 36 förskoleadresser med ca 1800 barn. Utöver de befintliga förskolorna i Norra Djurgårdsstaden kommer ytterligare två förskolor att starta under året, Fjällklockan och en förskola i kvarteret Töfsingdalen. Antalet förskoleplatser på de två nya förskolorna blir cirka 120. Från januari 2015 kommer resultatenheten Hjorthagen/Karlaplans förskolor byta namn till Norra Djurgårdsstadens förskolor. Förskolorna Fältöversten och Breiten kommer att tillhöra Gärdets förskolor.

Verksamhet för barn och unga

Fritidsverksamheten för barn och ungdomar omfattar öppna förskolor, parklekar, ungdomspark, Humlanhuset, sommarkollo samt fältassistenter med bland annat ansvar för brotts- och drogprevention. Verksamheten för barn och unga ska ge barn och ungdomar en trygg, rik, varierad och tillgänglig kultur och fritid. Fokus har under senare år lagts på förebyggande ungdomsinsatser med fältassistenter och träffpunkter för ungdomar. Detta syftar framförallt till att påverka ungdomars och föräldrars attityder till alkohol och droger. Härutöver samarbetar nämnden med Föreningen föräldravandrarna. Fält- och preventionsenheten omfattar uppsökande verksamhet för stadsdelens ungdomar, preventionsarbete samt tillsyn av folköl och tobak. Från och med 1 september övergår Gustav Adolfsparken i stadsdelsnämndens regi.

Kultur

Inom Barn och ungdom administreras kulturaktiviteter. Målet är att uppnå ett rikt och tillgängligt kulturliv som verkar för inflytande, trygghet och mångfald. Förvaltningens nätverk av kulturombud inom verksamhetsområdet ska fortsätta utvecklas. I såväl förskolan som på parklekar ska kulturombuden vara de ungas språkrör.

Socialtjänst

Socialtjänstavdelningen består av verksamhetsområdena *Stöd och service till personer med funktionsnedsättning, Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri* samt *Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder*. Socialtjänsten vänder sig till personer med olika sociala behov enligt socialtjänstlagen (SoL) och till personer med funktionsnedsättning enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Nämnden kan vid behov vidta tvångsåtgärder enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) samt lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) om någons hälsa och utveckling riskerar att skadas allvarligt.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Stockholm ska vara en tillgänglig stad för alla medborgare. Personer med funktionsnedsättning ska ha samma möjlighet som alla andra att leva ett självständigt liv. Under 2015 blir åtta nya servicebostäder enligt LSS inflyttningsklara i Norra Djurgårdsstaden. Senaste året har det skett en ökning av personer som fått insatser och denna utveckling kommer troligtvis fortsätta under 2015. En orsak till det är en ökad medvetenhet i samhället om de rättigheter som finns till stöd och service. Stadens Kontaktcenter bidrar med en informationskanal med god tillgänglighet.

På entreprenad drivs fyra gruppboende och en daglig verksamhet av Nytida AB. Nämndens drift av personlig assistans görs på entreprenad av VH assistans.

Östermalms stadsdelsförvaltning

Karlavägen 104, box24156
10451 Stockholm
08-50810000
ostermalm@stockholm.se

stockholm.se

Östermalms stadsdelsnämnd

Tjänsteutlåtande
Dnr: 2014-751-1.1.
Sid 8 (67)
2015-01-21

Östermalms stadsdelsförvaltning

Karlavägen 104, box24156
10451 Stockholm
08-50810000
ostermalm@stockholm.se

stockholm.se

Individ- och familjeomsorg, inklusive socialpsykiatri

Nämnden ansvarar för barn och ungdomar som riskerar att fara illa eller som riskerar att skada sin egen hälsa och utveckling. Tidiga insatser är av central betydelse. En viktig del i detta arbete är ungdomsmottagningen på Norrtullsgatan 10 som drivs tillsammans med Kungsholmens och Norrmalms stadsdelsnämnder. Utredningar som rör barn och unga ska hålla hög kvalitet och insatser som ges ska vila på evidens och beprövad erfarenhet. Nämnden driver ett flertal olika gruppverksamheter för barn, unga och föräldrar, och avser att öka detta utbud, exempelvis för barn till föräldrar med missbruksproblematik. Arbetet för att mer systematiskt arbeta med samordnade individuella planer (SIP) tillsammans med hälso- och sjukvården, skolan och förskolan fortsätter. I syfte att undvika i hemlöshet bedrivs ett vråkningsförebyggande arbete, vilket sker med förvaltningens bosamordnare och budget- och skuldrådgivningen. Nämnden erbjuder stöd och skydd till personer som är utsatta för våld i nära relationer. För personer med psykisk ohälsa finns personligt ombud (PO) som på uppdrag av den enskilde bistår i kontakten med olika myndigheter så att var och en får det stöd och den hjälp som behövs.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Stadsdelsnämnden ansvarar för myndighetsutövning gentemot enskilda medborgare som ansöker om ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen. Östermalms stadsdelsnämnd ansvarar även för handläggning av ekonomiskt bistånd för Kungsholmens och Norrmalms stadsdelsnämnder. Stöd som syftar till att den enskilde ska bli självförsörjande ska ges. Alla som uppbär försörjningsstöd med anledning av arbetslöshet får stöd genom Jobbtorg Stockholm som ska garantera en snabb individuell bedömning och aktivitetsplan. Stadsdelsnämnden ska fokusera sitt arbete på de personer som inte ingår i Jobbtorg Stockholms målgrupp, exempelvis personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Nämnden erbjuder feriarbeten till ungdomar i åldern 16 - 19 år samt tillhandahåller praktikplatser och kommunala visstidsanställningar.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen ger bistånd, service, vård och omsorg till personer som är 65 år och äldre, och ansvarar för hemtjänst, dagverksamhet, öppen verksamhet, korttidsvård, avlastning/växelvård samt vård- och omsorgsboenden. Trygghetsjouren ansvarar för trygghetslarm. Insatserna regleras av socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Äldreomsorgen ansvarar även för riksfärdtjänst och utredning av behov av färdtjänst. I ansvarsområdet ingår även olika former av stöd till närstående som anhörigkonsulent, avlösning i hemmet och hemvårdsbidrag. Heminstruktör och vaktmästarservice erbjuds. Äldreomsorgen på Östermalm innefattar en enhet för biståndsbedömning, en hemtjänstenhet, en dagverksamhet, Dianagårdens vård- och omsorgsboende samt fyra vård- och omsorgsboenden som drivs på entreprenad.

Förebyggande arbete och uppsökande verksamhet är prioriterade uppgifter. De sociala mötesplatserna fortsätter att utvecklas. En träffpunkt kommer på försök att fungera som en kontaktfunktion i det förebyggande arbetet. Fortsatt arbete kommer att ske med målet att förbättra maten och måltidssituationen samt öka utevistelsen. En kvalitetsobservatör på halvtid kommer att finnas för att implementera stadens modell med uppföljning på individnivå. Fortsatt arbetet med värdegrunden kommer att ske. I kvalitetsarbetet är samarbete med landstinget viktigt. Under 2015 kommer alla äldre att ha möjlighet att välja kommunal

Östermalms stadsdelsförvaltning

Östermalms stadsdelsnämnd

Tjänsteutlåtande
Dnr: 2014-751-1.1.
Sid 10 (67)
2015-01-21

hemtjänst.

Östermalms stadsdelsförvaltning

Karlavägen 104, box24156
10451 Stockholm
08-50810000
ostermalm@stockholm.se

stockholm.se

Stadsmiljö

Parkmiljöavdelningen inom Norrmalms stadsdelsnämnd är gemensam för Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms stadsdelsnämnder. Avdelningen arbetar med park- och stadsmiljöfrågor för de tre stadsdelsnämnderna, såsom skötsel, underhåll och investeringar i parker, parkvägar, grönområden, lekplatser och plaskdammar. Förvaltning och utveckling av dessa sker i enlighet med nämndens parkplan. Gällande parkdriftentreprenad syftar till att få parkerna mer välskötta och attraktiva för invånare och besökare. Lekplatser rustas i enlighet med stadsdelsnämndens underhållsplan. Stadsdelsnämnden är remissinstans i stadsmiljöfrågor och parkmiljöavdelningen följer stadsbyggnadskontorets, exploateringskontorets och trafikkontorets arbete med förändringar i stadsmiljön. I samverkan med berörda förvaltningar utvecklas dialogen med medborgare och företrädare för olika organisationer och grupper när det gäller utveckling av parker, naturområden och övrig stadsmiljöverksamhet. Parkmiljöavdelningen är en länk mellan invånare och företagare gentemot stadens fackförvaltningar och politiker i samhällsplaneringsfrågor.

Stadsdelsnämnden medverkar i utvecklingen av bostadsområdet i Norra Djurgårdsstaden. Det finns en tjänst med särskilt uppdrag att arbeta med delaktighet och förståelse för miljöprofilen i det nya bostadsområdet.

Administration

Under våren kommer en översyn göras av administrationens uppdrag samt organisation. Målet är att nämndens resurser i första hand ska användas till kärnverksamheterna såsom förskola, äldreomsorg, omsorg om funktionshindrade samt individ- och familjeomsorg och att verksamheterna får det stöd de behöver för att ägna sig åt sitt huvuduppdrag. Översynen ska också leda till en administration som kan möta eventuella förändringar av nämndens verksamheter och som ger ett effektivt stöd till verksamheterna.

Kommunikation och inflytande

Den lokala demokratin ska stärkas och invånarnas demokratiska deltagande ska öka. Nämnden ska stimulera processer som över tid är stabila och som bidrar till det långsiktiga målet om ett demokratiskt hållbart Stockholm. I budget för 2015 har kommunfullmäktige beslutat om särskilda resurser om 45 mnkr för hela staden. Östermalms stadsdelsnämnd ska enligt stadsledningskontorets förslag tillföras 1,4 mnkr i samband med avstämningen av nämndernas verksamhetsplaner för 2015 för att utveckla delaktighet, inflytande och social sammanhållning i syfte att stärka demokratin och öka valdeltagandet.

Nämndens information och olika typer av data ska vara så öppen som möjligt och tillgängligt för medborgarna. När förslag till förnyelse och upprustning ska genomföras eller nya funktioner tillskapas ska planeringen i möjligaste mån ske i samverkan med medborgarna. Webbenkäter och brukarundersökningar ska användas som planeringsunderlag. Nämnden använder sociala medier som Facebook och Twitter som kompletterande kanaler till www.stockholm.se för att göra informationen mer lättillgänglig och ge fler möjligheter till interaktion. Här kan också information lättare anpassas och nå fram till särskilda målgrupper såsom ungdomar. Medborgare har möjlighet att lämna medborgarförslag till nämnden.

Nämnden har rutiner för att ta emot och svara på klagomål och synpunkter. En stadsgemensam e-tjänst för hantering av synpunkter "Tyck till om stadens service" kan nås via stadens hemsida där medborgarna kan lämna klagomål, beröm eller idéer.

Östermalms stadsdelsförvaltning

Karlavägen 104, box24156
10451 Stockholm
08-50810000
ostermalm@stockholm.se

stockholm.se

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Se text under nämndmål

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor

Se text under nämndmål

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,5 %	3,6 %	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden förbättra möjligheten att få barnomsorg på obekvämt arbetstid.	2015-01-01	2015-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska öka den uppsökande verksamheten för att öka andelen barn inskrivna på förskolan.	2015-01-01	2015-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska göra en särskild informationsinsats kring kollo på andra språk än svenska	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Barn har jämlika uppväxtvillkor

Beskrivning

Socialtjänstlagen slår fast att barnets bästa ska vara avgörande vid beslut och andra åtgärder som rör vård- och behandlingsinsatser. Barn till ensamstående föräldrar som uppstår ekonomiskt bistånd ska särskilt uppmärksammas.

Förväntat resultat

Barn och unga får sina behov tillgodosedda.

Kommentar

Socialtjänstens uppgift är att tillgodose barn och ungas möjligheter till en positiv utveckling. Barn i familjer med behov av ekonomiskt bistånd ska ges samma möjligheter som andra barn i skolarbetet genom tillgång till bredband och dator. Vidare ska föräldrar med behov av ekonomiskt bistånd specifikt stödjas för att så fort som möjligt bli självförsörjande och kunna ta del av arbetsmarknaden. Konsekvenser för varje enskilt barn ska övervägas och dokumenteras innan beslut fattas. Ensamstående föräldrars behov av insatser ska särskilt uppmärksammas. Det som hindrar barn med funktionsnedsättning eller barn till förälder med funktionsnedsättning till delaktighet i samhället och självständigt liv ska synliggöras och avhjälpas. Förvaltningen ska prioritera uppföljning av placerade barn och barn som lever med våld i nära relationer. Ensamkommande flyktingbarns etablering och rättigheter ska

Östermalms stadsdelsförvaltning

säkerställas. Från och med 2015 tar socialnämnden över ansvaret från stadsdelsnämnderna för mottagandet av ensamkommande flyktingbarn i ankomstfasen, det vill säga från att de ankommer till staden till dess att de av Migrationsverket anvisas och flyttar till en kommun. Staden bedömer att förändringen medför ett mer effektivt mottagande som blir bättre för de ensamkommande barnen och ungdomarna.

Ett nära samarbete tillsammans med skola och familjehem och institutioner sker så att barnet får det stöd i skolan som det behöver. Familjehemmen får handledning av familjevårdssekreterarna i att stötta och uppmuntra barns skolgång och att ge läxhjälp. Deras skolgång följs upp regelbundet.

Nämndmål:

Förskola, skola och socialtjänst samverkar

Beskrivning

En god skolgång utgör en av de främsta skyddsfaktorerna för barn och unga som riskerar att fara illa. Förebyggande arbete och tidiga insatser ska prioriteras. Barn och personal i förskola ska känna till barnets rättigheter enligt Barnkonventionen och vart de kan vända sig när rättigheter inte tillgodoses. Samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst ska vara välfungerande.

Förväntat resultat

Breddad samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst bidrar till att barn och unga får sina behov tillgodosedda.

Kommentar

Inom stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm finns en lokal samverkansöverenskommelse kring barn i behov av särskilt stöd (BUS). Överenskommelsen reglerar hur samverkan för barn och ungdomar upp till 18 år ska se ut mellan socialtjänst, förskola, utbildningsnämnden, barn- och ungdomspsykiatri (BUP), habilitering & hälsa samt barn- och ungdomsmedicinska mottagningarna (BUMM). Målsättningen med samarbetet är att barn i ett så tidigt skede som möjligt ska få rätt till samordnade insatser utifrån en helhetssyn och med barnets behov i centrum. Till överenskommelsen finns en styrgrupp bestående av chefer med övergripande beslutsmandat. I uppdraget ingår att identifiera och undanröja hinder för samverkan, implementera överenskommelsen i respektive organisation och följa upp avvikelserapporter. Styrgruppen ansvarar även för gemensam kompetensutveckling för personalen.

Utvecklingen av det organiserade samarbetet med grundskolorna fortsätter under 2015 med bland annat regelbundna träffar med skolornas elevvårdsteam. Ungdomsmottagningen erbjuder studiebesök för samtliga elever i årskurs 9, och även andra i mån av tid.

Andelen inskrivna barn i förskolan på Östermalm uppgår till cirka 94 % av alla barn, av dessa går cirka 56 % i kommunala förskolor. Förskolorna är tydliga med information gällande ramöppettider, samt följer gällande riktlinjer för barnomsorg på obekvämt arbetstid. Varje förskola har en namngiven kontaktperson hos socialtjänsten i syfte att bredda samverkan och att underlätta vid anmälan.

Östermalms stadsdelsförvaltning

Stadens riktlinjer för övergång från förskola till skola (*redovisas under nämndmål 1.2 Förskolorna samverkar med föräldrar och med grundskolan*) skapar förutsättningar för en god lärandemiljö i skolan för varje barn/elev.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Utbildningen har hög kvalitet och elever får tid för lärande

Se text under nämndmål

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	tas fram av nämnden	År
Andel förskollärare av antal anställda	39 %	39 %	År
Andel förskollärare med kompetens inom genuspedagogik/normkritik		fastställs 2015	År
Andel förskolor med mindre än 25 % förskollärare	0 %	fastställs 2015	År
Andel nöjda föräldrar	85 %	85 %	År
Antal barn per grupp	16	16	År
Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	År
Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3,7	3,7	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samverkan med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden utveckla uppföljningen av personal och bemanning i såväl kommunala som fristående förskolor	2015-01-01	2015-12-31
Kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans utreda vilka krav man kan ställa på kommunala och fristående förskolor för att öka andelen förskollärare	2015-01-01	2015-12-31
Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna ta fram en strategi för modersmål, språkutveckling och flerspråkig verksamhet i förskolan och skolan.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Förskolorna samverkar med föräldrar och med grundskolan

Beskrivning

Föräldrarna ges möjlighet till inflytande i olika former i syfte att samverka kring sitt barns allsidiga utveckling. Stadens rutiner för övergång mellan förskola och skola skapar en gemensam grundsyn och förutsättningar för barns livslånga lärande.

Förväntat resultat

Resultatet för samverkan med hemmet mäts med indikatorn andel nöjda föräldrar.

Östermalms stadsdelsförvaltning

Kommentar

Förskolan ska samarbeta med föräldrarna och vara ett stöd för familjerna i deras ansvar att ge varje barn möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar. Föräldrarna har möjlighet att inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan. Förskolornas arbete för att ge föräldrarna utökade kunskaper i vad förskolan gör för att stödja barnens utveckling och lärande kommer ytterligare att förtydligas.

Övergången mellan förskola och skola är en ömsesidig angelägenhet för båda parter. Under året kommer ett utvecklings- och förbättringsarbete att fortsätta gällande rutinerna i den lokala handlingsplanen för övergången mellan förskola och skola på Östermalm.

Nämndmål:

Varje barn utvecklar sina språkliga, kommunikativa och matematiska förmågor och kunskaper

Beskrivning

Arbetet med språkutveckling och matematik är prioriterade områden där arbetet i förskolan fördjupas för att lägga en god grund för framtidens skolelever. Det är viktigt att de pedagogiska miljöerna utvecklas.

Förväntat resultat

Resultatet på barns språkliga, kommunikativa och matematiska utveckling samt på pedagogisk miljö och material uppgår till nivå fyra i stadens kvalitetsindikator. Förskoleundersökningens resultat för index Utveckling och lärande uppgår till 86.

Kommentar

Språket har en viktig roll i alla lärandeprocesser och är nära förbundet med identitetsutvecklingen. Arbetet med språkutveckling utgår från barnens individuella förutsättningar och behov. För barn med annat modersmål än svenska lägger förskolan tillsammans med föräldrarna grunden till flerspråkighet, stödjer modersmålet och utvecklar andraspråket, svenskan. Det är viktigt för lärandet och den kulturella tillhörigheten. Under året kommer arbetet med språkutveckling att fördjupas genom fortsatt satsning på läsombuden (*redovisas under nämndmål 1.3 Alla barn har lika möjligheter i förskolan*). En ytterligare satsning görs på tema retoriklek.

Det finska språket är ett nationellt minoritetsspråk enligt språklagen. Det innebär ett särskilt ansvar för att skydda och främja det finska språket samt att föräldrarna har rätt till förskoleplats helt eller delvis på finska. Under året planeras en uppföljning för de finskspråkiga medarbetare i nämndens förskolor som deltog i inspirationsutbildningen om yrkesfinska och det finska kulturarvet under hösten 2014. Syftet är att förstärka den finskspråkiga personalens yrkesmässiga användning av finska, såväl i det praktiska arbetet som i utvecklingen av kvalitetsarbetet. På detta sätt säkerställs att de finskspråkiga barnen får sina rättigheter gällande finsk förskoleverksamhet av hög kvalitet tillgodosedda.

Östermalms stadsdelsnämnd har i egen regi Sverigefinska öppna förskolan där det finska språket och kulturen lyfts fram.

Östermalms stadsdelsförvaltning

Under året kommer nämndens förskolor att fokusera på att fördjupa kunskaperna kring arbetet med matematik. På ett ännu tydligare sätt behöver verksamheterna rikta fokus på att ge barnen utökade möjligheter att utforska matematik på ett lustfyllt sätt samt att utmana varje barn så att deras nyfikenhet och erfarenheter tas tillvara.

Ämnesområdet naturvetenskap och teknik är nära sammankopplat med både språk och matematik. På förskolan erbjuds barnen möjlighet att genom lek och experimenterande utforska naturvetenskapliga fenomen och vardagsteknik. Ett utvecklingsområde för nämndens förskolor är att i ännu större utsträckning skapa förutsättningar för ett naturvetenskapligt utforskande arbetssätt vilket bidrar till barnens lärande på alla områden.

Pedagogisk miljö och material har stor betydelse för kvaliteten i verksamheten och möjligheten till barns lärande. Under året kommer ett fortsatt utvecklingsarbete kring den pedagogiska miljön att pågå i nämndens förskolor. Exempelvis ska IKT (informations- och kommunikationsteknik) i ännu större utsträckning vara tillgängligt för barnen som ett verktyg för lärandet.

Nämndmål:

Varje barn utvecklas utifrån sina intressen och förmågor

Beskrivning

Som en del av demokratiuppdraget arbetar förskolan aktivt med antirasism, normkritik och jämställdhet inom alla delar av verksamheten. Varje barn breddar sina intressen och utvidgar sina möjligheter att utvecklas och lära på alla områden, oavsett kön.

Förväntat resultat

Förskoleundersökningens resultat för index Normer och värden uppgår till 92.

Kommentar

Som en del av demokratiuppdraget ska förskolan arbeta aktivt med jämställdhet inom alla delar av verksamheten så att alla barn får tillgång till alla de möjligheter och utmaningar som förskolan erbjuder. Barn har utifrån sin förmåga inflytande över och delaktighet i utformningen av förskolans miljö och verksamhet.

Ett utvecklingsarbete för förskolorna är att definiera begreppen genusteori, jämställdhet, normkritik och antirasism i syfte att öka personalens kompetens samt att skapa en gemensam plattform för en likvärdig förskola. En utgångspunkt för detta arbete är att utveckla analysen för förskoleundersökningens resultat gällande pojkar och flickor.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Alla barn har lika möjligheter i förskolan och skolan

Se text under nämndmål

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kulturnämnden ska i samverkan med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra en lässatsning	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Alla barn har lika möjligheter i förskolan

Beskrivning

I vårt mångkulturella samhälle fyller det svenska språket en viktig sammanhållande funktion och litteraturen har en given plats i förskolan. Genom en strukturerad samverkan mellan förskolan och kulturlivet finns en unik möjlighet att säkra barns rätt till kulturell delaktighet och eget skapande. Varje barn är inkluderat och erbjuds förutsättningar att bli medborgare som bidrar till att utveckla det framtida samhället. Ett utvecklingsområde är arbetet med flerspråkiga barn och interkulturellt arbete.

Förväntat resultat

Förskoleundersökningens resultat för index Inflytande och delaktighet uppgår till 89.

Kommentar

Dagens föränderliga kunskapssamhälle ställer höga krav på kommunikativa färdigheter och förmåga att behärska det svenska språket. I förskolan ska varje barn utveckla språklig medvetenhet och intresse för skriftspråk och läsande. Litteraturen har en given plats i förskolan som källa till språkstimulans, samtal och reflektion där högläsning är ett viktigt inslag.

Under året kommer lässatsningen i samarbete med biblioteket att fortgå i syfte att litteratur och läsning ska bli en mer naturlig del i barnens kunskapsutveckling. Projektet förväntas få som resultat bland annat att det skapas mer läsinspirerade miljöer på förskolorna, att högläsningen ökar i status samt att barnens och därigenom även föräldrarnas intresse för böcker och högläsning ökar. I varje förskoleenhet finns läsombud vilka har som uppdrag att förmedla, stödja och stärka förskolans arbete med en god läsmiljö där litteratur och läsning ska skapa ett tidigt intresse för böcker och göra barnen nyfikna på litteraturens magiska värld.

Arbetet med flerspråkighet ska vara en integrerad del av förskolans ordinarie verksamhet. Flerspråkiga medarbetare på förskolorna är en tillgång och deras språkliga och kulturella kompetens tas tillvara i verksamheten. Ett interkulturellt förhållningssätt ska präglade förskolornas verksamhet. Arbetet med det finska språket som ett nationellt minoritetsspråk redovisas under nämndmål 1.2 *Varje barn utvecklar sina språkliga, kommunikativa och matematiska förmågor och kunskaper.*

Barn i behov av särskilt stöd

Alla barn ges möjligheter att utifrån sina förutsättningar och behov delta i den ordinarie verksamheten. Ett inkluderande förhållningssätt ligger till grund för förskolornas planering av verksamheten, med fokus på att stärka det enskilda barnets lust att lära och utvecklas. Arbetet kring barn i behov av särskilt stöd utgår från att så långt som möjligt och i första hand med Östermalms stadsdelsförvaltning

egna resurser göra förändringar i verksamheten som stöd till barnet. Vid behov av mera stöd och hjälp sätts insatser in så tidigt som möjligt.

Under året kommer ett utvecklingsarbete pågå kring temat tydliggörande pedagogik vilket innebär planering av verksamheten så att alla barn ges reella möjligheter att delta i den utifrån sina förutsättningar. I arbetet kommer fokus att ligga på TAKK (tecken som alternativ kommunikation), bildstöd, förhållningssätt och utvecklande av metoder för lågaffektivt bemötande. BIBASS (barn i behov av särskilt stöd) - nätverket fortsätter sitt arbete under året. För att täcka behovet av efterfrågan på handledning anställs ytterligare en specialpedagog, vilket innebär utökade möjligheter till stöd ute i verksamheterna.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

Se text under nämndmål

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	84 %	84 %	Tertial
Andel enskilda som har fått stöd i enlighet med sitt beslut inom socialpsykiatri	80 %	tas fram av nämnden	År
Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	50 %	fastställs 2015	Tertial
Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes	80 %	80 %	År
Andel ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	95 %	tas fram av nämnden	År
Andel uppnådda delmål inom socialpsykiatri	50 %	tas fram av nämnden	År
Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden	25 %	25 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur arbetet med sociala insatsgrupper för målgruppen 20-29 år ska organiseras och hur det långsiktigt ska finansieras.	2015-01-01	2015-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med Arbetsförmedlingen och stadsdelsnämnderna ta fram förslag på åtgärder för att säkerställa att nyanlända ges lika rätt och tillgång till sociala insatser som andra.	2015-01-01	2015-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för att starta fler familjecentraler, med fokus på ytterstaden.	2015-01-01	2015-12-31

Östermalms stadsdelsförvaltning

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Socialnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna planera för utbyggnad av boenden för personer med psykisk funktionsnedsättning.	2015-01-01	2015-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska förstärka det sociala arbetet exempelvis genom att förbättra arbetsvillkoren för socialsekreterarna.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Tidiga insatser och förebyggande arbete prioriteras

Beskrivning

Fokus ligger på det förebyggande arbetet samt tidiga insatser och åtgärder.

Förväntat resultat

Fler personer upplever ett ökat välbefinnande.

Kommentar

En gemensam organisation för all förebyggande verksamhet kommer att utredas under våren 2015.

Barn och ungdom

ABC är ett föräldrastödsprogram som riktar sig till föräldrar med barn i åldrarna 3-12 år. Målet för 2015 är att utbilda en instruktör/instruktörer för att stödja och handleda befintliga gruppleddare och att utbilda nya gruppleddare i egen regi. Detta i syfte att ge fler föräldrar möjlighet att delta i föräldraträffarna. Under året planeras minst två föräldragrupper per termin. Planering pågår för ett pilotprojekt om ABC för personal på förskolorna.

Projektet FUSSION (Frisk Ung Smart Snygg Intelligent och Nykter), ett samarbete mellan stadsdelsförvaltningen och utbildningsförvaltningen, fortsätter under 2015. Målet är att påverka ungdomars och föräldrars attityder till alkohol, tobak och droger, i skolår 5-9. Fokus ligger på arbetet mot lärargrupperna som möter eleverna. Ett annat område är barns och ungdomars psykiska hälsa/ohälsa samt det förebyggande arbetet mot användande av cannabis.

Fältassistenter arbetar för alla ungdomar som vistas inom stadsdelsområdet, bl a med att identifiera ungdomar i riskzon för att möjliggöra tidiga insatser. I samverkan med skolorna och på kvällstid görs insatser för att motverka bruk av tobak, alkohol och narkotika. Arbetet mot cannabis prioriteras. Fältassistenter informerar om verksamheten vid regelbundna besök i skolklasser och på föräldramöten i stadsdelens högstadie- och gymnasieskolor. Samverkan med skolor, polis, socialtjänst, fritid, föräldravandrare och andra fältassistenter är en viktig del i arbetet. Tillsammans med kollegor i innerstaden planerar fältassistenter att arbeta med psykisk ohälsa bland ungdomar.

Verksamheten i Humlanhuset bygger på en gemensam värdegrund och samsyn på ungdomar. Humlanhuset är utgångspunkten för stadsdelsrådets fyra fältassistenter samt föräldravandrarna på fredag och lördag kvällar. Möjligheten att iordningställa lokalen i källarvåningen i Humlanhuset så att den kan användas som en alkohol- och drogfri klubb/mötesplats på fredag och lördag kvällar avsedd för målgruppen ungdomar 13-19 år
Östermalms stadsdelsförvaltning

utreds vidare under året. Det kan vara en av flera framkomliga vägar för att nå målgruppen unga flickor 16-19 år. Idén kommer från några intresserade föräldrar och medborgare på Östermalm som i samarbete med förvaltningen vill förverkliga visionen med Humlanhuset som det självklara alternativet istället för kroglivet på Stureplan.

Tillsyn av folköl- och tobaksförsäljning genomförs regelbundet av medarbetare på fält- och preventionsenheten. I stadsdelen finns ca 110 försäljningsställen och de inspekteras minst en gång om året. De försäljningsställen som får anmärkning får ett återbesök för en ytterligare kontroll. Under året kommer samverkan mellan Östermalm, Norrmalm och Kungsholmen gällande praktisk tillsyn att ses över.

Socialtjänst

Barn och ungdomar

Socialtjänsten arbetar för att barn och ungdomar ska få sina grundläggande behov tillgodosedda genom trygga och stabila uppväxtförhållanden och förutsättningar som gynnar deras utveckling. Huvudansvaret för att behoven tillgodoses ligger i första hand på barnens föräldrar och naturliga nätverk samt hos samhällets generella organ som barnhälsovård, barnomsorg och skola. Socialtjänsten arbetar för att så långt det är möjligt stödja detta samspel i samverkan med de ungas nätverk.

Det förebyggande arbetet prioriteras med fokus på de mest utsatta barnen och ungdomarna. Orosanmälningar behandlas med stor skyndsamhet, vilket i de flesta fall innebär att ställning tas till barnets akuta behov redan samma dag anmälan inkommer. Under 2015 fortsätter förvaltningen utveckla samverkan mellan parterna i BUS-överenskommelsen (Barn i behov av särskilt stöd) genom att i ökad utsträckning använda Samordnad individuell plan (SIP) i det gemensamma planeringsarbetet.

Ungdomsmottagningens övergripande mål är att förebygga psykisk och fysisk ohälsa hos stadsdelens ungdomar och unga vuxna, i åldrarna 12 till och med 22 år. Mottagningen arbetar utifrån en helhetssyn där kroppslig, psykisk och social utveckling ingår. Mottagningen ska stödja ungdomarna till en positiv identitets- och sexuell utveckling samt förebygga oönskade graviditeter och sexuellt överförbara sjukdomar. Kärnverksamheten omfattar psykosocial rådgivning och samtalsstöd, preventivmedelsrådgivning, provtagning, undersökning, behandling och smittspårning av sexuellt överförbara sjukdomar. Ett samverkansavtal är upprättat mellan stadsdelsnämnderna Östermalm, Kungsholmen och Norrmalm samt Stockholms läns landsting. Detta innebär att mottagningen i första hand riktar sig till ungdomar som bor i dessa tre stadsdelar. Ungdomar som bor i andra delar av länet men som studerar eller arbetar i området, tas också emot.

Ett samarbete pågår med BVC Riddargatan och BVC Mamma Mia för stöd och behandling i tidigt skede. Stöd erbjuds genom Komet-grupper till föräldrar med barn och tonåringar där det förekommer konflikter i hemmet. I Kometgrupperna får man lära sig olika sätt att samspara med sitt barn och konkreta redskap som kan göra stor skillnad i relationen. Vidare erbjuds gruppverksamheten Skilda världar som riktar sig till barn med föräldrar i vårdnadstvister. Gruppträffarna följer ett pedagogiskt program med olika teman och övningar, lekar, film samt samtal. För barn som har drabbats av förälders missbruk av alkohol eller droger finns Ersta vändpunkten där tanken är att barnen ska få verktyg för att kunna hantera sin livssituation. Barn som upplevt våld i nära relationer erbjuds stöd genom Trappan-samtal. Det innebär att man erbjuder barnet individuella krissamtal i tre steg, kontakt, rekonstruktion och kunskap.

Östermalms stadsdelsförvaltning

Barnkraft är en gruppverksamhet för föräldrar med psykisk ohälsa och deras barn, vilket sker i samverkan med bland annat psykiatrin.

Vuxna

Förvaltningen tar emot information/anmälningar gällande personer som kan tänkas vara i behov av hjälp och stöd. Anmälningarna kommer till exempel från anhöriga, hälso- och sjukvård, hyresvärdar och polis. Ett uppsökande arbete bedrivs för att ge information och motivera den enskilde att ta emot stöd för att vid behov förändra sin situation.

Socialpsykiatriska enheten ansvarar för stöd och omsorg till personer 20-64 år med psykisk funktionsnedsättning. Insatserna består främst av boendestöd, stödboende samt sysselsättning. Inom enheten finns även Startpunkten Hjorthagen som är en öppen träffverksamhet med friskvårds- och kulturaktiviteter. Personligt ombud kan bistå den enskilde med att samordna kontakter och arbetar på uppdrag av den enskilde. Vidare finns en anhörigkonsulent som stöd till anhöriga som vårdar eller hjälper en närstående.

En av de viktigaste förutsättningarna för att kunna skapa sig ett väl fungerande liv är att ha tillgång till en trygg och stadigvarande bostad. En bosamordnare arbetar på heltid med vräkningsförebyggande arbete och administrerar nämndens försöks- och träningslägenheter som finns i Stockholm. Familjer med osäkra boendeförhållanden ska prioriteras.

Vuxenenheten arbetar med öppenvårdsinsatser för att minska och förebygga institutionsvård. Genom evidensbaserade arbetsmetoder som återfallsprevention, motivationsgrupper och motiverande samtal ges den enskilde goda möjligheter till förändring. Arbetet sker enligt de nationella riktlinjerna för missbruks- och beroendevården. Vuxenenheten är samlokaliserad med landstingets öppna beroendemottagning. Allt arbete utgår från ett utpräglat vårdkedjetänkande, vilket innebär att den vård som erbjuds är sammanhållen, ofta mellan olika aktörer. Insatserna är individuellt utformade och syftar till att öka självständigheten och förmågan att klara sin vardag. Insatserna följs upp i syfte att ta reda på om de leder till förväntat resultat. En case manager arbetar med riktade insatser till personer med missbruk och psykisk ohälsa. En resurs från socialtjänsten besöker regelbundet dagverksamheten för hemlösa, Bryggan Hjorthagen, för att bland annat hjälpa besökarna i kontakten med olika myndigheter.

Arbetet med våld i nära relationer utgår ifrån stadens handlingsprogram för kvinnofrid och från förvaltningens lokala handläggningsrutin. En lokal resursgrupp finns med representanter från samtliga verksamhetsområden med syfte att bevaka dessa frågor. Det pågår en kartläggning av behov av ett eventuellt samordnat stöd till våldsutövare. Om behov finns ska ett förslag tas fram på hur stödet kan organiseras gemensamt inom norra innerstadens stadsdelar och Bromma. Uppföljningen av barn som lever med våld i nära relationer prioriteras.

Äldreomsorg

Folkhälsoperspektivet är integrerat i biståndsbedömningen och i omsorgsverksamheterna. Utevistelser är en viktig förebyggande insats. Uppsökande verksamhet erbjuds personer över 80 år som inte är beviljad insats och möjlighet ska ges att fylla i "Dokumentet om mig själv". Riktade insatser ska göras för att nå äldre med större behov, ex med funktionsnedsättning eller socioekonomiskt svaga. I det förebyggande arbetet är samarbete med landstinget viktigt. Arbetet med implementering av lokalt samverkansprogram vid vård och omsorg för personer

Östermalms stadsdelsförvaltning

med demenssjukdom kommer att fortgå. Kostnadsfri vaktmästarservice erbjuds personer som är 75 år och äldre och som behöver hjälp med riskfyllda vardagssysslor.

Ideella och frivilliga insatser är ett viktigt komplement. Ett flertal frivilligorganisationer på Östermalm bidrar hälsofrämjande genom gymnastik, stavgång, hälsorelaterade föredrag, ledsagning vid promenad. Genom att nämnden beviljar föreningsbidrag årligen stöds frivilligorganisationernas verksamhet. En målsättning är att utöka samarbetet med frivilligorganisationerna för att stimulera till samvaro och aktiviteter för äldre

Två öppna träffpunkter finns i stadsdelsnämndens regi som erbjuder social samvaro, stimulans och aktiviteter. Med träffpunkterna som utgångspunkt kommer dagsutflykter för äldre anordnas under hela året. En träffpunkt kommer på försök att fungera som en kontaktfunktion i det förebyggande arbetet för råd, stöd och information inom kommunens ansvarsområde.

Anhöriga som vårdar äldre i hemmet gör en viktig insats. Det ska finnas ett varierat och flexibelt stöd till dessa personer. En anhörigkonsulent finns och målet är att fortsätta utveckla stödet med utgångspunkt från Stockholms stads program för stöd till anhöriga. Avlastning är av stor vikt för att många ska orka och tillgängligheten till avlastningsboende/korttidsvård behöver öka. Stödplaner erbjuds och insatser för att underlätta för anhöriga ska utökas med uppsökande verksamhet. Det finns ett anhörigcafé där anhöriga ges möjligheten att träffa andra i liknande situation, delta i föreläsningar, m.m. De uppskattade anhörig/samtalsgrupperna kommer att fortsätta under 2015. Tematräffar för anhörigvårdare med olika föreläsare planeras i samarbete med andra stadsdelar. Samverkan med minnesmottagningen kommer fortgå för att på ett tidigt stadium erbjuda stöd till dem som vårdar en demenssjuk anhörig.

Trygghets- och säkerhetsarbete och BRÅ

Under året kommer formerna för nämndens brottsförebyggande arbete utvecklas samordnat med säkerhetsarbetet. Utgångspunkter skall vara stadens Trygghets- och säkerhetsprogram, lokal lägesbild samt stadens samverkansavtal med polismyndigheten, som i samband med polisens nya organisation ska mynna ut i ett underavtal mellan stadsdelsnämnden och polisen.

Det brottsförebyggande arbetet sker till stor del i samverkan med andra aktörer genom BRÅ, det lokala brottsförebyggande rådet. Här finns förutom stadsdelsförvaltningen och polisen även representanter för Stockholms brandförsvaret, pensionärsrådet, lokalt näringsliv, skolor m fl. BRÅ kommer under året att genomföra möten och trygghetsvandringar med fokus på hur man kan öka tryggheten i stadsdelen.

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel flickor som besökt kurator på ungdomsmottagningen och som upplever att de fått ett bra stöd	90 %		År
Andel pojkar som besökt kurator på ungdomsmottagningen och som upplever att de fått ett bra stöd	90 %		År
Andelen pojkar som besöker ungdomsmottagningens kurator	15 %		År

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar

Se text under nämndmål

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	74 %	74 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	72 %	62 %	År
 Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram en stadsövergripande strategi för levande lokala centrum	2015-01-01	2015-12-31
 Kommunstyrelsen ska under 2015 göra en översyn med inriktningen att delar av ansvaret för park, natur och gatuskötsel kan tillföras stadsdelsnämnderna. Parallellt ska en översyn göras av stadsdelsnämndernas ansvar och indelning med inriktning att stärka lokalt inflytande, effektiv förvaltning och rättsäkert bemötande av invånarna.	2015-01-01	2015-12-31
 Trafiknämnden ska, i samråd med stadsdelsnämnderna, ta fram prioriterade förslag för hur de medel som reserverats för reinvesteringar ska användas.	2015-01-01	2015-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med intresserade stadsdelsnämnder studera förutsättningarna för att införa direktvalda stadsdelsnämnder.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Parker och grönområden är välskötta, välkomnande och trygga för alla

Beskrivning

Parkerna är gemensam resurs. Där ska finnas plats för lek, spontant spel eller avkoppling i en vacker, grönskande, tillgänglig, trygg och välskött park.

Förväntat resultat

Det finns plats för både aktiviteter och avkoppling i vackra, välskötta och välkomnande parker. De gröna sambanden mellan parkerna inbjuder till promenader och cykelturer. Den upplevda tryggheten bland boende och besökare är hög.

Kommentar

Parkerna är en gemensam resurs för alla invånare. Det ska finnas plats för lek, spontant spel och avkoppling i en välskött, vacker och välkomnande park.

Parkerna i innerstaden har många besökare och är viktiga miljöer för alla besökare. Ett

Östermalms stadsdelsförvaltning

kontinuerligt arbete sker med att utveckla parkerna samt att möta allmänhetens behov och önskemål. Ett steg i detta är att stärka medborgardialogen och sträva efter att fånga upp olika målgruppers synpunkter och idéer. Samtidigt ska hänsyn tas till parkernas kulturhistoriska och ekologiska värden.

En utmaning är att skapa långsiktigt attraktiva, trygga, tillgängliga och hållbara parker i enlighet med översiktsplanens vision om Stockholm som en promenadstad med förtätad stadsbebyggelse. I *Den gröna promenadstaden*, som är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen, presenteras en strategi för utveckling av Stockholms parker och natur.

Under året kommer Gustavs Adolfsparken förbättras och förnyas. Upprustningen kommer att pågå under två år. Det först året ska gräsytan invid Östermalmsskolan rustas samt en konstgräsplan och en bouleplan anläggas.

Under året kommer även projektering för upprustning av Ellen Keys park med fokus på lek att genomföras. Finlandsparken kommer också få en upprustning av planteringar och vegetation. Under våren kommer en lekplatsstrategi färdigställas för stadsdelsområdet. Den kommer ligga till grund för framtida investering och upprustning av stadsdelsområdets lekmiljöer.

I KF:s budget för 2015 anslås 45 mkr för reinvesteringar i stadens parker. Medlen kommer att fördelas genom trafiknämnden. Nämnden kommer att ansöka om reinvesteringsmedel bland annat för åtgärder i Humlegården.

För att minska nedskräpningen och öka ansvaret för det offentliga rummet kommer arbetet mot nedskräpning att fortsätta bland annat genom en fortsatt satsning på större solcellsdrivna självkomprimerande skräpkorgar. Förvaltningen kommer också att införa källsorterade papperskorgar på stadsdelsförvaltningens parklekar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsförvaltningens lekplatsstrategi färdigställs under våren	2015-01-01	2015-07-31
Tillgänglighetshöjande åtgärder i parker och grönområden genomförs	2014-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

Se text under nämndmål

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	8	tas fram av nämnden	År
 Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	18	tas fram av nämnden	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska i samråd med bostadsbolagen och fastighetsnämnden inventera möjligheten att bygga om/omvandla befintliga byggnader till gruppboende eller serviceboende	2015-01-01	2015-12-31

Östermalms stadsdelsförvaltning

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska redovisa hur arbetet med att tillgodose behovet av bostäder med särskilt stöd och service fortskrider. Arbetet ska redovisas till kommunstyrelsens genomförandegrupp	2015-01-01	2015-12-31
 Stadsdelsnämnderna, fastighetsnämnden, exploaterings- samt stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med varandra säkerställa att minst fem % av lägenheterna i exploateringsprojekt med minst 100 bostäder avsätts till omsorgslägenheter	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Nämnden påverkar omfattning och inriktning på bostadsbyggandet

Beskrivning

Bostadsbyggandet i stadsdelsområdet sker i hög takt, med beaktande av miljö, hälso- och livsstilsfrågor. Stadsdelsnämnden får information om aktuella planprojekt i ett tidigt skede, upprätthåller dialog med andra ansvariga nämnder samt bevakar att behovet av förskolor och boenden med särskild service blir tillgodosett.

Förväntat resultat

Fler bostäder byggs nämndens stadsdelsområde med en god livsmiljö och tillgång till kommunal service.

Kommentar

Det är angeläget att nämndens behov beaktas i ett tidigt skede i planeringen av förändringar i stadsmiljön. Förvaltningen deltar aktivt i stadsbyggnadskontorets, exploateringskontorets och trafikkontorets arbete med utveckling av bland annat Norra Djurgårdsstaden. Nämnden påverkar planeringen genom att bland annat besvara program- och planremisser.

I den tätbebyggda staden är närhet och tillgång till parker och grönområden en viktig resurs och kvalitet för stockholmarna. Nämnden bevakar att tillgången till park- och grönområden tillgodoses enligt riktlinjerna i *Den gröna promenadstaden* och att grönkompensation planeras in vid exploatering av gröna ytor. Förvaltningen bidrar i projekteringsprocessen med kunskap och erfarenheter för att målet om bland annat driftekonomiskt effektiva, långsiktigt hållbara och attraktiva parker ska uppnås.

All planering sker med ett tydligt barnperspektiv, t ex genom att efterfråga barnkonsekvensanalyser.

Under 2015 blir 8 lägenheter med särskild service enligt LSS inflyttningsklara. Under 2016 färdigställs en gruppbostad med 5 lägenheter samt ytterligare 13 lägenheter med särskild service.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter		fastställs 2015	År

Nämndmål:

Boende och besökare är nöjda med fritids- och idrottsmöjligheterna

Beskrivning

Alla invånare har rätt till en meningsfull fritid och tillgång till trygga och jämställda mötesplatser. Det finns ett brett utbud av fritidsaktiviteter med olika inriktningar i staden för att skapa en ökad gemenskap samt bidra till goda uppväxtvillkor för barn och unga.

Förväntat resultat

Boende, besökare och brukare, i synnerhet barn och unga, är nöjda med utbudet av aktiviteter och anläggningar. Aktiviteterna upplevs meningsfulla och stimulerande.

Kommentar

Barn och ungdom

Humlanhuset är ett ungdomshus med inriktning på fritidsverksamhet för ungdomar 13-19 år. Öppen fritidsverksamhet med enklare servering kompletterar de spontanidrottsarenor i form av skatepark, basketplan och konstgräsplan som finns i området. I samarbete med det lokala föreningslivet erbjuder Humlanhuset en rad aktiviteter under loven. Under året kommer möjlighet till utökade öppettider utredas.

Ett arbete för att skapa mötesplatser/ mötesformer specifikt för flickor ska göras. Former för tillgänglighet för ungdomar med olika funktionsnedsättning kommer att utvecklas. Ett utökat samarbete med ungdomsparken, parklekarna, fältassistenter, områdets grund- och gymnasieskolor och med olika föreningar kommer att prövas.

Nämndens parklekar, Tessinparken och Humlegården, är öppna verksamheter vilket innebär att de vänder sig till samtliga boende i området med fokus på barn och ungdom. I Humlegården finns också en ungdomspark, som är en öppen fritidsverksamhet och kompletterar de befintliga spontanidrottsarenorna.

Parklekarna ska ge besökarna naturliga lekmiljöer. Verksamheten utgår från barns och ungdomars intressen och utveckling och ger utrymme för kreativt skapande.

Socialtjänst

Personer med funktionsnedsättning erbjuds en stimulerande fritid med olika aktiviteter, i grupp eller individuellt. Personer i alla åldrar informeras om utbudet av fritids- och kulturaktiviteter inom staden och stadsdelen. Fritidsnätet är en webbtjänst där man kan hitta Östermalms stadsdelsförvaltning

ett samlat utbud av fritidsaktiviteter för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning i Stockholms län. Brukare med insatser inom boende och daglig verksamhet erbjuds att delta i minst två fritids- och/eller kulturaktiviteter per år med personalstöd.

Äldreomsorg

Det finns ett utomhusgym för äldre i Tessinparken. Nämnden ger även möjlighet för frivilligorganisationer som anordnar fritidsaktiviteter för äldre i stadsdelen att söka föreningsbidrag. På de två öppna träfflokaler anordnas aktiviteter såsom Qigong och grupp gymnastik.

Stadsmiljö

Kontinuerligt sker ett arbete med att utveckla parker och grönområden för att öka boende och besökares tillgång till spontanidrott. Ett utvecklingsområde är att skapa aktiviteter i parkerna som gör att de kan nyttjas året om och ett annat är att skapa aktiviteter som nyttjas av både pojkar och flickor, kvinnor och män. Det är viktigt att parker utformas så att det ger förutsättningar för ett jämställt utnyttjande av det offentliga rummet. Under året kommer ett nytt utegym anläggas på Lappkärrsberget.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Personer med funktionsnedsättning ska kunna få information om fritidsaktiviteter.	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.8 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

Se text under nämndmål

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel personer som får en daglig utevistelse - vård och omsorgsboende		fastställs 2015	År
 Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)	95 %	95 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	85 %	85 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)	85 %	85 %	År
 Kontinuitet i omsorgen - hemtjänst i ordinärt boende	9	fastställs 2015	År
 Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	77 %	77 %	År
 Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	77 %	77 %	År
 Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	86 %	86 %	År
 Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	90 %	90 %	År

Östermalms stadsdelsförvaltning

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
omsorgsboende (äldreomsorg)			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska, i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna, utveckla principer och metoder för uppföljning och styrning inom äldreomsorgen	2015-01-01	2015-12-31
 Stadsdelsnämnderna och äldrenämnden ska i samverkan ta fram ett system som ger en samlad bild av äldres synpunkter på äldreomsorgen i hela staden	2015-01-01	2015-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska delta i stadens utredning av arbetstidsförläggning och heltidsnorm för grupper med särskilt utsatta arbetsvillkor	2015-01-01	2015-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med äldrenämnden och kommunstyrelsen utreda om riktlinjerna är underfinansierade samt behov av justering med hänsyn till boendelöftet 85+	2015-01-01	2015-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska införa könsuppdelad statistik i verksamheten	2015-01-01	2015-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska se till att alla äldre kan välja kommunal hemtjänst och kommunal utförare av trygghetslarm	2015-01-01	2015-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden ta fram en tydlig rättighet till utevistelser i vård- och omsorgsboende	2015-01-01	2015-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska utöka arbetet och registrerandet i Senior alert och svenska palliativregistret för att gynna verksamhetsutvecklingen inom äldreomsorgen	2015-01-01	2015-12-31
 Äldrenämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen se över den långsiktiga kvalitetsuppföljningen och behovet att återinföra äldreomsorgsinspektörer respektive tillsynspersoner över social omsorg. Utredningen samordnas med kommunstyrelsens uppföljning av den fördjupade kvalitetsuppföljningen.	2015-01-01	2015-12-31
 Äldrenämnden ska initiera en utvärdering av valfrihetssystemet och ersättningssystemet inom hemtjänsten för att skapa en mer hållbar organisation och öka inflytandet för de äldre och de anställda, i samverkan med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Äldre är trygga och äldreomsorgen präglas av god kvalitet

Beskrivning

Äldreomsorgen är hållbar, jämställd, tillgänglig och likvärdig. Alla äldre har rätt till tryggt boende och en vardag med hög livskvalitet. Rätten till självbestämmande är grundläggande. Äldre kan påverka både innehåll i omsorgen och utförare. Trygga villkor för personalen är en förutsättning för en trygg äldreomsorg. Hälso- och sjukvården på vård- och omsorgsboenden är säker och av god kvalitet.

Östermalms stadsdelsförvaltning

Karlavägen 104, box24156
10451 Stockholm
08-50810000
ostermalm@stockholm.se

stockholm.se

Förväntat resultat

Fler äldre upplever att de är trygga. Andelen nöjda omsorgstagare ökar. Hälso- och sjukvården inom de särskilda boendeformerna och dagverksamheterna är säker och av god kvalitet.

Kommentar

Det största utvecklingsområdet för vård- och omsorgsboendena, sett till KF:s mål, är maten och måltiden, samt för hemtjänsten vetskapen om att välja. Måltiderna är för många äldre en av de viktigaste stunderna på dagen. Målet är förbättra maten i äldreomsorgen och ge äldre en trivsamtidsupplevelse med möjlighet att påverka vad som ska serveras. På vård- och omsorgsboendena finns möjlighet att välja mellan två rätter, aktiviteter genomförs löpande kring måltiden och kostombud finns. Resultatet på brukarundersökning rörande maten och måltiderna når inte upp till KF:s mål. Förvaltningen fortsätter arbetet med fokus på vikten av en trevlig måltidsmiljö och vällagad mat, och arbeta för att öka nöjdheten. Närproducerad ekologisk mat ska öka. Inom hemtjänsten i egen regi finns en leverantör av matlådor med fokus på färsklagad husmanskost. Det ska bli lättare att få matsällskap som biståndsbedömd insats i hemtjänst.

Inom äldreomsorgen finns valfrihet inom vård- och omsorgsboende, dagverksamhet och hemtjänst, kommunen ska vara ickevalsalternativ i hemtjänst. Kommunal äldreomsorg ska finnas i alla stadsdelsnämnder och alla äldre kommer under året att ha möjlighet att välja kommunal hemtjänst. Staden kommer att se över regelverket kring centralupphandling av vård- och omsorgsboenden samt göra en översyn av hur hemtjänsten organiseras.

Mer personal ska finnas i äldreomsorgen t ex genom t ex arbetsmarknadsrelaterade anställningar, i enlighet med stadens kommande riktlinjer. Målet är att förbättra kontinuiteten för de äldre genom trygga arbetsvillkor för personalen, t.ex. rätt till heltid, bra scheman och fasta anställningar. Personal i behov av kompetensutveckling ges alltid möjlighet att delta i stadens olika utbildningssatsningar eller grundutbildning. Arbeta kommer att fortgå med målet att alla medarbetare som kommer i kontakt med demenssjuka ska genomgå utbildningen "Demens ABC".

Målet är att alla äldre som vill ska få delta i sociala och kulturella aktiviteter på vård- och omsorgsboendena och erbjudas regelbundna utevistelser. Det finns ett varierat utbud av sociala aktiviteter och utegrupper på samtliga vård- och omsorgsboenden. En särskild utevistelsesatsning ska göras med målet att öka nöjdheten. En rättighet till utevistelse för äldre på vård- och omsorgsboendena ska definieras av staden.

Under året kommer förvaltningen att följa upp samtliga verksamheter som är belägna inom nämndens område liksom de verksamheter inom ramavtal som Östermalms stadsdelsnämnd har tilldelats uppföljningsansvar för. Se planering under avsnitt Övriga frågor, *Uppföljning Äldreomsorg*.

Staden kommer att återinrätta äldreombudsmannen samt utreda behovet av att åter införa äldreomsorgsinspektörer. I utredningen ingår även behovet av interna tillsynspersoner över social omsorg, s.k. TÖS.

En kvalitetsobservatör på halvtid arbetar för att implementera stadens modell med uppföljning på individnivå. Uppföljningen sker främst via observation och är inriktad på mötet mellan den Östermalms stadsdelsförvaltning

enskilde och vårdaren samt på de faktiska förhållanden och situationer som den äldre möter varje dag, ex måltider och aktivitet. Målet är ökad kvalitet på uppföljningen. Observation kommer främst genomföras på vård- och omsorgsboenden.

I Stockholms stads värdegrund för äldreomsorg är ett värdigt liv och välbefinnande centrala begrepp. Målet är att all personal ska arbeta i enlighet med värdegrundens intentioner och arbetet med att konkretisera värdegrunden i det dagliga arbetet kommer att fortgå.

I kvalitetsutvecklingsarbetet är samarbete med landstinget viktigt. Stockholms stad och Stockholms läns landsting har tidigare tecknat en regional överenskommelse om "Samverkan vid vård och omsorg för personer med demenssjukdom eller kognitiv svikt". Representanter från minnesmottagningen, husläkarmottagningar, rehabverksamhet, hemtjänst, dagverksamhet och enheten för biståndsbedömning har tagit fram ett lokalt samverkansprogram. Under året kommer fortsatt implementering av programmet att ske och följas upp med fortsatta möten och årlig konferens.

Stadsdelsnämndens medicinskt ansvariga sjuksköterska, MAS, har identifierat områden som behöver utvecklas bland annat de äldres nutrition, fallprevention och inkontinensvård. Områdena berör både hälso- och sjukvårds- och omsorgspersonalen och MAS kommer att arbeta med att utveckla det tvärprofessionella samarbetet. MAS kommer fortsättningsvis att följa upp riskbedömningarna och det vårdpreventiva arbetet i hälso- och sjukvårdsdokumentationen och Senior alert. Vården och omsorgen om äldre i livets slutskede ska också utvecklas utifrån MAS uppföljning i Svenska palliativregistret. Användandet av evidensbaserade smärtskattningsinstrument ska implementeras i samtliga verksamheter. En utmaning är att rekrytera och behålla sjuksköterskor med erfarenhet och adekvat kompetens. För att öka den lokala förankringen verkar staden för att varje stadsdelsnämnd har MAS och MAR.

Stadens hälso- och sjukvårdsdokumentation kommer under 2015 att övergå till ett nytt dokumentationssystem, Life Care. Det ersätter VODOK och berör egen regi och entreprenaddrivna vård- och omsorgsboenden. Systemet är uppbyggt utifrån ICF, ett nationellt fackspråk med standardiserade begrepp för beskrivning av en persons fungerande hälsa. Det finns en utsedd processledare som, i samarbete med enheternas dokumentationshandledare, fortsätter arbetet med att stödja utvecklingen av hälso- och sjukvårdsdokumentationen. Arbetet med dokumentationen kommer att fortgå under de kommande två åren. Processledarna i staden kommer även att få ett utökat ansvarsområde gällande e-hälsa.

Målet är att alla äldre över 85 år ska ha rätt till ett tryggt boende. Staden ska medverka till trygga äldreanpassade boenden, t.ex. genom bostadsanpassning eller byte till tillgänglig lägenhet. Stadsdelsområdet har de närmaste åren en fortsatt minskning av den äldsta åldersgruppen, 80 år och äldre, vilket leder färre köp av främst vård- och omsorgsboendeplatser. Boendalternativen ska breddas för att passa individuella behov och det ska finnas bostäder för äldre med missbruksproblematik och psykisk funktionsnedsättning. Staden ska se över biståndsbedömning till korttidsboende och bedömningen till särskilt boenden.

Innerstadens nämnder kommer under året att revidera den årliga äldreboendeplaneringen. Planering pågår för en ombyggnad och stambyte av Dianagården.

Östermalms stadsdelsförvaltning

Karlavägen 104, box24156
10451 Stockholm
08-50810000
ostermalm@stockholm.se

stockholm.se

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Se text under nämndmål

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholm är klimatneutralt

Se text under nämndmål

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel av stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	45 %	fastställs 2015	År
 Andel elbilar	0 %	10 %	År
 Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	Tertial
 Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	0 %	tas fram av nämnd/styrelse	Halvår
 Elanvändning per kvadratmeter	54 kwh/kvm	32 kWh	År

Nämndmål:

Verksamheterna är miljösmarta

Beskrivning

Nämnden bidrar till en hållbar livsmiljö genom att minska miljöpåverkan från sina egna verksamheter och verka för att stadsmiljön utvecklas på ett hållbart sätt. Stadens miljöprogram och kemikalieplan följs, liksom nämndens policy för resor i tjänsten.

Förväntat resultat

Minskad negativ miljöpåverkan, ökad klimatanpassning och fler grönskande utomhusmiljöer. Stadsmiljön utvecklas på ett hållbart sätt.

Kommentar

Alla verksamheter ska vara medvetna om det nödvändiga i miljöanpassning. Miljöbesparande insatser ska göras, bl a källsortering och åtgärder för att minska pappers- och elförbrukning, samt vid löpande inköp av varor. Vid upphandlingar ska miljöaspekter alltid finnas med i förfrågningsunderlaget.

Nämnden arbetar strukturerat, dokumenterat och målmedvetet med miljöfrågor. Miljöarbetet integreras i det ordinarie arbetet och syftar till att höja kvaliteten i verksamheterna. Enheternas arbete ska utgå från nämndens miljöplan. I enheternas verksamhetsplaner beskrivs vilka olika insatser som görs för att bidra till en klimatneutral stad.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
-----------	------------	-----------

Östermalms stadsdelsförvaltning

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Driva Norra Djurgårdsstadens fokusgrupp Bo och Arbeta i Norra Djurgårdsstaden.	2015-01-12	2015-12-31
Delta i Norra Djurgårdsstadens fokusgrupper avseende klimatanpassning och grönskande utomhusmiljöer samt hållbara livsstilar.	2011-01-01	2015-12-31
Enheterna ska gå igenom miljöplanen och rapportera avvikelser i tertialrapporter och verksamhetsberättelse	2015-01-01	2015-12-31
Erbjuda miljöutbildning till förvaltningens miljöombud och övriga intresserade	2011-01-01	2015-12-31
Fortsätta med den tillfälliga urbana odlingen i Norra Djurgårdsstaden på ny plats	2014-01-01	2015-12-31
Stadsdelsförvaltningen anordnar introduktionsprogram, boendediolog och andra aktiviteter för de nyinflyttade i Norra Djurgårdsstaden	2013-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är hållbara

Se text under nämndmål

Nämndmål:

Nämnden medverkar till en ökad cykel- och kollektivtrafik

Beskrivning

Bostadsbyggandet i stadsdelsområdet sker i hög takt, med beaktande av miljö, hälso- och livsstilsfrågor. Framkomlighet med kollektivtrafik och cykel är avgörande för nya bostadsområdets funktion och väsentligt för en minskad miljöpåverkan. Nämnden bevakar utvecklingen av kollektivtrafiken när så ges möjlighet i remisser m.m.

Förväntat resultat

Nämnden bidrar genom synpunkter och svar på remisser till att kollektivtrafiken i Östermalm är effektiv och tillgänglig för stadsdelens invånare.

Kommentar

Landstinget ansvarar för kollektivtrafiken i länet. Stadsdelsnämnden är angelägen om att det finns en god kollektivtrafik i stadsdelsområdet och att den byggs ut i takt med bostadsbyggande och befolkningsökning, samt att möjligheterna att ta sig fram med cykel på ett tryggt och säkert sätt ökar i samma takt. Stadsdelsnämnden bevakar dessa frågor när det ges möjlighet i olika remisser och i samverkan.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten

Se text under nämndmål

Östermalms stadsdelsförvaltning

Karlavägen 104, box24156
10451 Stockholm
08-50810000
ostermalm@stockholm.se

stockholm.se

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel dubbdäck	0 %	tas fram av nämnden/s tyrelsen	År

Nämndmål:

Stockholm har ren luft och rent vatten

Beskrivning

Parkernas och grönområdenas ekosystemtjänster bidrar till en hållbar livsmiljö.

Förväntat resultat

Återhämtningsförmågan i parker och grönområden är hög. Ekosystemtjänsterna är utvecklade och invånarna har kunskap om deras betydelse för ren luft och vatten i staden.

Kommentar

I parker och grönområden produceras en rad ekosystemtjänster som staden och människan är beroende av eftersom de exempelvis renar luft och vatten, minskar buller och får oss att må bättre. Ekosystemtjänster upprätthåller funktioner i naturen och ger tjänster som är direkt eller indirekt viktiga för människan och samhället. De är tjänster och produkter som människan får utan kostnad av naturen. Nämnden vill synliggöra och förstärka dessa kvaliteter i stadsdelsområdets parker och grönområden. Under året genomförs en fallstudie som ska ge exempel på hur man på ett smart och bra sätt kan förstärka arbetet med ekosystemtjänster i befintliga parkmiljöer.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil

Se text under nämndmål

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	30 %	25 %	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram kriterier för att undvika barns exponering för skadliga kemikalier på stadens förskolor inom ramen för kemikalieplanen	2015-01-01	2015-12-31
 Konsumentrådgivningen ska ges ett uppdrag kring konsumentinformation om etisk och miljömässig konsumtion.	2015-01-01	2015-12-31

Östermalms stadsdelsförvaltning

Karlavägen 104, box24156
10451 Stockholm
08-50810000
osterholm@stockholm.se

stockholm.se

Nämndmål:

En hållbar och giffri livsmiljö värnas och utvecklas

Beskrivning

Intensifiera arbetet med att kartlägga och ta bort gifter. Andelen ekologisk mat i verksamheterna ska öka. Stadens miljöplan och kemikalieplan följs.

Förväntat resultat

Ökad andel ekologiska livsmedel, minskad användning och exponering av skadliga kemikalier.

Kommentar

Barn och ungdom

Alla barn har rätt till god, varierad och näringsriktig mat av god kvalitet i förskolan. Verksamheterna arbetar för att utöka andelen ekologiska livsmedel. Miljön i förskolan och i dess närområde ska vara giftfritt och ge möjlighet till en aktiv utevistelse med fysisk rörelse. Förvaltningen arbetar i ett barnperspektiv för att alla förskolor ska ha gårdar som stimulerar till lek och lärande och uppfyller riktlinjer för utemiljön. Ett utvecklingsarbete för en hållbar och giftfri förskola fortgår under året. Inom ramen för den nya kemikalieplanen ska en handlingsplan, för att undvika exponering för skadliga kemikalier på förskolorna tas fram.

Socialtjänst

Inom socialtjänstens utförarverksamheter ska inriktningen på matsedeln vara ekologisk och de boende på gruppboendena ska informeras om värdet av en hållbar och giftfri livsmiljö. I samtliga verksamheter ska personalen göras uppmärksam på hur en giftfri livsmiljö kan värnas, på arbetsplatsen och till och från densamma.

Äldreomsorg

Inom äldreomsorgen ska maten om möjligt vara ekologisk och närproducerad och andelen ekologisk mat ska öka på stadens vård- och omsorgsboenden. Matavfall är en viktig resurs och andelen verksamheter som sorterar matavfall för biologisk behandling ska öka. Personal och brukare ska göras uppmärksamma på hur en giftfri livsmiljö kan värnas.

Stadsmiljö

I Norra Djurgårdsstaden hålls kontinuerliga möten och särskilda seminarier kring olika teman med alla nyinflyttade. Syfte är dels att stödja arbetet kring att skapa en stadsdel som är miljömässigt och socialt hållbar, dels att knyta ihop det nya området med det befintliga lokalsamhället i Hjorthagen och inbjuda till medskapande av en positiv och miljömedveten kultur i det nya området.

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Se text under nämndmål

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Företag väljer att etablera sig i Stockholm

Se text under nämndmål

Nämndmål:

Nämnden har en kontinuerlig dialog med företag i stadsdelsområdet.

Beskrivning

I stadsdelsområdet finns goda förutsättningar för mindre serviceföretag att etablera sig. Lyhördhet råder för företagens önskemål och samverkan sker med företagarföreningar i Östermalms stadsdelsförvaltning

stadsdelsområdet.

Förväntat resultat

Invånarnas behov tillgodoses genom olika driftsformer och fler företagsetableringar i området. Företag ger sommarjobb åt ungdomar och praktikplatser till arbetslösa.

Kommentar

Ett samarbete med näringslivet ska komma till stånd under ledning av arbetsmarknadsnämnden. Företagarna i närmiljön ska uppmuntras till att ta emot personer med psykisk och neuropsykiatrisk funktionsnedsättning för sysselsättning.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

Se text under nämndmål

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	14 st	500 st	Tertial
 Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	60 st	5100 st	År
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,4 %	2,0 %	Tertial
 Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,3 %	1,2 %	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden ska ansvara för att i samverkan med stadens nämnder och bolag genomföra ett utvecklingsarbete med syfte att stadens praktikplatser ska anpassas till de behov som finns hos jobbtorgens aspiranter. Stadens nämnder och bolag ska medverka i denna samverkan och i arbetet med att bereda aspiranterna praktiktillfällen	2015-01-01	2015-12-31
 Arbetsmarknadsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna kartlägga behovet av lokala jobbtorg ung och påbörja uppstart av två verksamheter	2015-01-01	2015-12-31
 Arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska samverka i syfte att främja samordning, utveckling och en effektiv uppföljning av stadens arbetsmarknadsåtgärder. Arbetsmarknadsnämnden ska vara sammankallande för denna samverkan	2015-01-01	2015-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska möjliggöra tidsbestämda anställningar, yrkesintroduktionsanställningar och lärlingsanställningar inom sina verksamheter.	2015-01-01	2015-12-31
 Stadsdelsnämnderna, äldrenämnden och arbetsmarknadsnämnden ska göra det möjligt för elever på omsorgsprogrammet och omsorgscollege att få feriejobb i stadens	2015-01-01	2015-12-31

Östermalms stadsdelsförvaltning

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
äldreomsorg.		

Nämndmål:

Individen klarar sin egen försörjning

Beskrivning

Nämnden underlättar inträdet på arbetsmarknaden genom att erbjuda kommunala visstidsanställningar för arbetslösa. Samverkan med arbetsmarknadsnämnden sker så att arbetslösa personer som uppbär ekonomiskt bistånd garanteras en snabb individuell bedömning och aktivitetsplan. Nämnden fokuserar på insatser för personer som inte ingår i Jobbtorg Stockholms målgrupp

Förväntat resultat

Antal hushåll i behov av försörjningsstöd minskar i förhållande till 2014 års resultat.

Kommentar

Nämnden driver på uppdrag av Kungsholmens och Norrmalms stadsdelsnämnder en gemensam försörjningsstödsenhet. Enheten ansvarar för myndighetsutövning gentemot enskilda medborgare som ansöker om ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen och för insatser för att den enskilde ska bli självförsörjande. Utredning, bedömning och beslut utgår ifrån de stadsgemensamma bedömningsinstrumenten Förutsättningar Inför Arbete (FIA) och Initial bedömning (IB). Bedömningsinstrumenten är ett verktyg för att göra den enskilde delaktig i planering och genomförande av insatser. Alla som beviljas ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet och som är arbetsföra hänvisas till Jobbtorg Stockholm. SL-kort tillgodoses inom ramen för ekonomiskt bistånd. Barnperspektivet beaktas genom att konsekvenser för varje enskilt barn övervägs och dokumenteras innan beslut fattas. Barn i skolåldern ska ha tillgång till IT genom bredband och dator. Ensamstående föräldrars behov av insatser ska särskilt uppmärksammas. Arbetslösa ungdomar är en prioriterad grupp och enheten arbetar aktivt med att stödja och motivera ungdomarna. Budget- och skuldrådgivarna är enkla att nå och erbjuder öppen rådgivning varje vecka vilket medför att den som är i behov av rådgivning snabbt får kontakt utan väntetid. Nämnden kommer under 2015 att erbjuda feriearbeten till 60 ungdomar i åldern 16 - 19 år. För att underlätta inträdet på arbetsmarknaden kommer nämnden i samverkan med arbetsmarknadsnämnden att tillhandahålla kommunala visstidsanställningar till personer som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet.

Arbetslivsinriktad rehabilitering i egen regi är en verksamhet inom försörjningsstödsenheten som arbetar med personer som står långt från arbetsmarknaden. Det kan vara personer som deltagit i flera olika åtgärder utan resultat, har en missbruksbakgrund eller odefinierad problematik. Verksamheten erbjuder individuellt utformat stöd och arbetsprövning eller praktik är ett viktigt inslag. I vissa fall kan offentligt skyddad anställning (OSA) erbjudas. Det är en arbetsmarknadsåtgärd i samverkan med Arbetsförmedlingen som riktas till personer med nedsatt arbetsförmåga.

Östermalms stadsdelsförvaltning

Karlavägen 104, box24156
10451 Stockholm
08-50810000
ostermalm@stockholm.se

stockholm.se

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel personer med socialmedicinska rehabiliteringsskäl som går till egen eller annan försörjning efter insatser i förvaltningens verksamhet.	25 %		Tertial

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

Nämndens kostnader ska hållas inom fastställd budget. En förutsättning för detta är att nämnden har kontroll över ekonomin och en bra prognossäkerhet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Administrationens andel av de totala kostnaderna	3 %	minska	År
 Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen	2 st	tas fram av nämnden	År
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/-1 %	+/- 1 %	År

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Driftbudget per verksamhetsområde

Budget per verksamhet, netto	2013	2014	VP 2015	VP2015	VP 2015	varav
	bokslut*)	prognos**)	Kostnader	Intäkter	Netto	omslutningar
Nämnd och förvaltning	26,4	25,8	31,8	0,0	31,8	0,0
Individ och Familjeomsorg	67,0	63,3	84,1	16,7	67,4	15,3
varav socialpsykiatri	27,3	23,6	28,0	3,9	24,1	3,9
Stadsmiljö	15,9	15,5	13,1	0,4	12,7	0,4
räntor och avskrivningar	3,7	3,9	4,3	0,0	4,3	0,0
Förskoleverksamhet	230,9	236,0	263,3	18,9	244,4	0,0
Äldreomsorg	666,7	689,3	784,1	80,0	704,1	57,9
Personer med funktionsnedsättning	125,2	132,8	148,9	6,5	142,4	6,5
Barn, Kultur och Fritid	12,1	12,3	13,2	0,5	12,7	0,5
Arbetsmarknad	1,8	1,7	17,6	14,9	2,7	14,3
Ek bistånd	23,8	23,9	39,4	14,2	25,2	13,6
varav handläggning	5,5	6,0	20,4	13,5	6,9	13,5
Summa	1 173,5	1 204,5	1 399,8	152,1	1 247,7	108,5

Östermalms stadsdelsförvaltning

*) efter resultatdispositioner

**) per månadsrapport november 2014

Driftbudget per ansvarområde

I budget 2015 för kostnader och intäkter ingår omslutningsförändringar som begärs om sammantaget 108,5 mnkr. Omslutningsförändringarna omfattar ökade kostnader och intäkter för främst köp av platser inom äldreomsorg, LASS samt försäljning av tjänster till andra nämnder.

Ansvarområde (mnkr)	Budget 2015 kostnader	Budget 2015 intäkter	Budget 2015 netto	Prognos november 2014 (netto)	Bokslut 2013 (netto)
Nämnd- och förvaltningsadministration	31,8	0,0	31,8	25,8	26,4
Barn och ungdom	276,5	19,4	257,1	248,2	243,0
Äldreomsorg	784,1	80,0	704,1	689,3	666,7
Socialtjänst	290,0	52,3	237,7	221,8	217,8
Stadsmiljö	13,1	0,4	12,7	15,5	15,9
Räntor och avskrivningar	4,3	0,0	4,3	3,9	3,7
Totalt	1 399,8	152,1	1 247,7	1 204,5	1 173,5

Nämnd- och förvaltningsadministration

Verksamhetsområde (mnkr)	Budget 2015 (netto)	Budget 2014 (netto)	Differens
Nämnd- och förvaltningsadministration	31,8	28,8	3,0

Budgeten för nämnd- och förvaltningsadministration uppgår till 31,8 mnkr, vilket motsvarar 2,5 % av nämndens totala budget. Under året kommer administrationen förstärkas med en lokal- och säkerhetssamordnare.

Barn och ungdom

Totala kostnaderna för Barn och ungdom uppgår till 276,5 mnkr och intäkterna till 19,4 mnkr vilket ger ett netto om 257,1 mnkr.

Förskoleverksamhet

Verksamhetsområde (mnkr)	Budget 2015 (netto)	Budget 2014 (netto)	Differens
Förskola	244,4	239,5	4,9
Varav barn i behov av särskilt stöd	12,3	12,1	0,2

Förskoleverksamheten får en schablon per inskrivet barn. Schablonen har höjts med 2,2 %

Östermalms stadsdelsförvaltning

och förskolepengen utgör 80% av schablonen. Ökningen av budgeten beror på ökat barnantal under 2014, höjd schablonersättning och utökat budget om 0,2 mnkr för barn i behov av särskilt stöd.

Nämnden har en preliminär budget för förskoleverksamheten som bygger på antalet barn som var inskrivna i mars 2014, vilket var 1 862 barn. Under 2015 förväntas barnantalet öka med ca 130 till en genomsnittlig inskrivning om 1992 barn. Slutlig budget kommer att tilldelas nämnden efter faktiskt barnantal under året.

Därutöver tilldelas medel för barnomsorgsgaranti och höga hyror inom förskolan. Under året kommer två förskolor startas i Norra Djurgårdsstaden, Fjällklockan och Töfsingdalen, tillsammans har förskolorna en kapacitet för ca 120 förskolebarn.

Den del av schablonen som inte fördelas ut i förskolepeng, ska finansiera hyreskostnader, lokalunderhåll, stabskostnader, kostnader för gemensam IT mm. Hyreskostnaderna för 2015 beräknas till 45,7 mnkr vilket är 2,2 mnkr högre än 2014. De ökade hyreskostnaderna beror dels på nya hyresobjekt dels på omförhandlingar av hyran för befintliga lokaler.

Omfördelningar har gjorts från barn och ungdom till socialtjänsten för ungdomsmottagning och konsumentvägledning. Medel för kulturinsatser finns avsatta inom barn och ungdom.

Barn, kultur och fritid

Verksamhetsområde (mnkr)	Budget 2015 (netto)	Budget 2014 (netto)	Differens
Barn, kultur och fritid	12,7	12,3	0,4

Verksamheten omfattar ett antal fritidsverksamheter såsom parklekar, Humlanhuset, uppsökarverksamhet genom fältassistenter/preventionssamordnare, tillsyn för folköl och tobak, sommarkollo, bidrag till föreningar, föräldravandrare, kultursekreterare m.m.

För stadsdelens tre parklekar, Tessinparken, Humlegården och Gustav Adolfs parklek budgeteras 4,3 mnkr. För öppen verksamhet i Humlegården, i det s.k. ”Humlanhuset”, budgeteras 1,3 mnkr. I budgeten ingår en ökningen om 0,3 mnkr för att för ökade öppettider och ökad bemanning, särskilt under sommaren.

För fältassistenter budgeteras 2,2 mnkr, 0,6 mnkr för prevention och tillsyn, 0,6 mnkr för sommarkollo.

Äldreomsorg

Verksamhetsområde (mnkr)	Budget 2015 (netto)	Budget 2014 (netto)	Differens
Äldreomsorg	704,1	696,3	7,8

Äldreomsorgens budget innebär en nettoökning med 7,8 mnkr jämfört med 2014 års budget. Ökningen beror främst på ersättning för prisökningar. I jämförelse mot 2014 har ersättningen inom hemtjänsten ökat med 4 %, inom dagverksamheten med 3 % och för platser på vård och omsorgsboende med 2,1 %. Ökningen baseras på förändringen mellan Omsorgsprisindex 2014 och 2013. Lokalschablonen räknas upp med differensen i konsumentprisindex mellan juli 2013 och juli 2014 vilket innebär att lokalschablonen är oförändrad. För förändringar i befolkningsstrukturen har ramen minskat med 13,5 mnkr.

Östermalms stadsdelsförvaltning

Till utförare i enskild regi är ersättningen ytterligare 2,5 % för att kompensera för att kommunala utförare har rätt att lyfta moms på köpta varor och tjänster, vilket inte enskilda utförare har.

Budgeterade volymer

För året budgeteras köp av i genomsnitt ca 46 000 hemtjänsttimmar per månad och för utförda nattinsatser 4 300 timmar. Antal trygghetslarm till i genomsnitt 1 400 per månad. Hemtjänst i egen regi beräknas utföra ca 24 % av timmarna.

Ersättningsnivåer år 2015 för hemtjänst i ordinärt boende		
Insatstyp	Ersättningsbelopp Kommunal regi	Ersättningsbelopp Enskild regi
Insats i ordinärt boende dag, kväll och helg (07:00-22:00)	388 kronor per timme	398 kronor per timme
Insats i ordinärt boende natt (22:00-07:00)	196 kronor per insats	200 kronor per insats
Fast månadsersättning per larmkund i ordinärt boende	148 kronor per månad	151 kronor per månad

Behovet av platser inom vård- och omsorgsboenden beräknas uppgå till i genomsnitt 610 platser. Ersättningen till utförare av vård- och omsorgsboenden utgår i två nivåer, en med somatisk inriktning och en med demens inriktning. Dagverksamheten omfattas av valfrihetsmodellen.

Ersättningsnivåer år 2015 till verksamheter i särskilda boenden för äldre		
Insats	Kommunal regi, per dygn	Enskild regi, per dygn
Somatisk inriktning	1 748 kronor	1 821 kronor
Demens inriktning	1 857 kronor	1 935 kronor

Den kommunala dagverksamheten i egen regi planerar för 30 platser för demensvård och 10 platser för socialdagvård. Samtliga platser ska vara biståndsbedömda.

Ersättningsnivåer år 2015 till utförare av dagverksamhet för äldre		
Regiform	Demensdagvård kronor per dag	Social dagvård kronor per dag
Kommunal regi	505 kronor	461 kronor
Enskild regi	517 kronor	473 kronor

Härutöver driver nämnden öppen dagverksamhet i två träfflokaler. För besök vid träfflokalerna behövs inte biståndsbedömnings göras. De två träfflokalerna är Seniorträffen vid Bo Bergmansgatan och Rioträffen vid Sandhamnsgatan.

Socialtjänst

Kostnaderna för socialtjänsten uppgår till 290,1 mnkr och intäkterna till 52,3 mnkr, vilket ger ett netto om 237,8 mnkr. Ersättningsnivåerna inom socialpsykiatri har ökat med 3 %. En

Östermalms stadsdelsförvaltning

tilldelning om 1,4 mnkr har gjorts från Barn och ungdom avseende ungdomsmottagningen samt konsumentvägledning.

Individ- och familjeomsorg (inklusive socialpsykiatri)

Verksamhetsområde (mnkr)	Budget 2015 (netto)	Budget 2014 (netto)	Differens
Familjeenheten	28,0	26,4	1,6
Vuxenenheten	14,4	14,2	- 0,2
Socialpsykiatriska enheten	24,1	23,0	1,1
stab	0,9	0,8	0,1

Familjeenhetens nettobudget uppgår till 28,0 mnkr. Utöver insatser riktade till stadsdelens invånare ansvarar familjeenheten för familjevårdsärenden åt Norrmalms stadsdelsnämnd och drift av ungdomsmottagningen, samfinansierad med Norrmalms- och Kungsholmens stadsdelsnämnder. Vuxenenhetens nettobudget uppgår till 14,4 mnkr.

Socialpsykiatriska enhetens nettobudget uppgår till 24,1 mnkr. Ökningen avser bl a en kompensation för höjd peng inom verksamhetsområdet. Nämnden ansvarar för tre personliga ombud som riktar sig till personer med psykisk funktionsnedsättning för stadsdelarna Östermalm, Norrmalm, Kungsholmen och Södermalm. Verksamheten finansieras gemensamt av de fyra nämnderna och därtill kommer ett bidrag från länsstyrelsen om 0,9 mnkr för verksamheten.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsområde (mnkr)	Budget 2015 (netto)	Budget 2014 (netto)	Differens
Stöd och service enheten	142,4	135	7,4

Budgeten har beräknats efter prestationsmätningen hösten 2014 och kommer justeras efter två avläsningstillfällen under året. Budgetramen grundar sig på schablon per beslutad omsorgsnivå för varje brukare av boende, boendestöd och/eller daglig verksamhet. Ramen innehåller även ett fast anslag för insatser främst enligt socialtjänstlagen.

Ökningen av budgetramen beror på ökning av det fasta anslaget och på att 21 nya brukare har tillkommit inom den schablonrelaterade LSS-verksamheterna, vuxenboende och daglig verksamhet. För barn och vuxenboende är schablon och peng i omsorgsnivåerna höjda med 3,1 % och för daglig verksamhet och korttidshem med 4,6 %. Resterande ökning avser kostnader för de 20 första timmarna enligt LASS.

Under året kommer åtta servicebostäder enligt LSS att bli inflyttningsklara i Norra Djurgården. Ersättningen som nämnden erhåller för detta är avhängigt av nivån på hjälpbehov de boende som flyttar in har.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhetsområde (mnkr)	Budget 2015 (netto)	Budget 2014 (netto)	Differens
Ekonomiskt bistånd	25,2	24,1	1,1

Östermalms stadsdelsförvaltning

Verksamhetsområde (mnr)	Budget 2015 (netto)	Budget 2014 (netto)	Differens
– Varav handläggning	6,9	6,6	0,3
Arbetsmarknadsåtgärder	2,7	1,8	0,9

Budgeten för försörjningsstödsenheten uppgår till 27,9 mnr vilket innebär en ökning med 1,1 mnr. Ökningen avser bl a att finansiera kostnader för SL-kort till bidragshushåll och visstidsanställningar för att bryta långvarig arbetslöshet. Budget är baserad på uppskattat genomsnittligt antal hushåll om 194 stycken och genomsnittligt månadsbidrag om 8100 kr.

Budget för handläggning av försörjningsstöd uppgår till 6,9 mnr. Handläggningen sker inom Östermalms stadsdelsnämnd och kostnaderna fördelas mellan stadsdelsnämnderna Östermalm, Norrmalm och Kungsholmen.

Budget för arbetsmarknadsåtgärder uppgår till 2,7 mnr. Handläggningen är gemensamt för nämnderna Östermalm, Norrmalm och Kungsholmen.

För feriearbetande ungdomar 16-19 år budgeteras 0,5 mnr. För att underlätta inträdet till arbetsmarknaden genom att tillhandahålla tidsbegränsade anställningar till de som uppstår försörjningsstöd på grund av arbetslöshet har 0,7 mnr budgeterats.

Enheten har även kostnadsansvar för konsumentrådgivning som utförs av Konsumentcentrum hos Råd och Rön motsvarande 0,1 mnr.

Stadsmiljöverksamhet

Verksamhetsområde (mnr)	Budget 2015 (netto)	Budget 2014 (netto)	Differens
Stadsmiljö	12,7	15,7	– 3,0
Räntor och avskrivningar	4,3	3,9	0,4

Nettobudget för stadsmiljö, inklusive en tjänst för samordning av miljö och hållbarhetsfrågor i Norra Djurgårdsstaden uppgår till 12,7 mnr. Parkmiljöavdelningen norra innerstaden inom Norrmalms stadsdelsnämnd är en gemensam stadsmiljöorganisation för stadsdelsnämnderna Norrmalm, Kungsholmen och Östermalm. För räntor och avskrivningar på gjorda parkinvesteringar, budgeteras 4,3 mnr.

Drift och underhåll omfattar utöver parkskötsel bland annat blomsterprogram, upprustning av lekplatser, drift- och kontrollprogram för plaskdammar och badplatser, underhåll av parkvägar, bänkar samt parkunderhåll och renoveringar av planteringar och röjningsåtgärder. Utöver detta tillkommer en parkinvesteringsbudget om 4,7 mnr. Se nedan avsnitt om investeringar.

Investeringar

Parkinvesteringar

Östermalms stadsdelsförvaltning

Karlavägen 104, box24156
10451 Stockholm
08-50810000
ostermalm@stockholm.se

För investeringar har tilldelats ett utrymme om 6,9 mnkr varav 4,7 mnkr avser stadsmiljö och 2,2 mnkr avser investeringar i inventarier och maskiner.

För parkinvesteringar fördelas medlen på nedanstående objekten.

Mnkr	Budget 2015	
Gustav Adolfsparken	2,9	Fortsatt upprustning av parkens gräsytor och planteringar enligt program.
Ellen Keys park	0,4	Detaljprojektering av parkupprustning enligt program.
Utegyrn i vid Lappkärrsberget	0,4	Nytt utegym som bygger på ett medborgarförslag.
Finlandsparken	0,5	Upprustning av del av parken.
Lekplatser	0,5	Förnyelse av lekmiljöer.
Totalt	4,7	

Resultatenheter

Resultatenheter under 2015 är följande tio enheter;

Norra Djurgårdsstadens förskolor (f d Hjorthagen/Karlaplan exkl. Fältöversten och Breiten)

Stadions förskolor

Centrala Östermalms förskolor

Engelbrekts förskolor

Gärdets förskolor (inkl Fältöversten och Breiten)

Hedvig Eleonoras förskolor

Parklek Östermalm

Fält och prevention

Dagverksamheten Bo Bergman

Dianagården

Ersättningar

Förskoleenheterna får peng utifrån inskrivningen varje månad. Förskolepengen är den av Kommunfullmäktige beslutade peng och ska täcka kostnader för förskolornas hela verksamhet med undantag för hyreskostnader, viss lokalupprustning och vissa programövergripande kostnader. Medel för extra kulturaktiviteter fördelas utöver förskolepeng. Dessutom kan enheterna få medel för stödinsatser för barn med särskilda behov, omsorg på obekvämt arbetstid, minoritetsspråk samt kompensation för uppstartskostnader vid öppnande av ny avdelning.

Kr	Peng	KulturPeng
AR	2015	2015

Östermalms stadsdelsförvaltning

Kr	Peng	KulturPeng
1-3 år	115 421	300
4-5 år	96 892	300
Allmän förskola	46 050	

Parklek

Parklek Östermalm omfattar Humlegårdens och Tessinparkens parklekar samt Humlegårdens Ungdomspark. Parklekarna ska vara öppna sammanlagt 4 400 timmar dagtid och den personalledda verksamheten vid Ungdomsparken ska pågå 600 timmar, kvällstid. För verksamhetens öppethållande budgeteras 3,5 mnkr. Budgeten ska täcka kostnader för hela verksamheten utom hyres- och underhållskostnader.

Fält och Prevention

Fält och Prevention omfattar uppsökande verksamhet för stadsdelens ungdomar, samt ansvar för tillsyn av folköl och tobak. Budgeten uppgår till 2,2 mnkr. Under 2015 kommer fältassistenter att arbeta minst 45 vardagkvällar mellan kl. 16.00 - 21.00 och minst 82 helgkvällar mellan kl. 18.00 - 02.00. Till detta tillkommer kvällar för bl.a. föräldramöten och ungdomsgrupper. Fältassistenter kommer att göra minst 114 skolbesök under året.

Tillsyn av folköl- och tobaksförsäljning genomförs regelbundet av preventionssamordnare och fältassistent på Fält- och Preventionsenheten. I stadsdelen finns ca 110 försäljningsställen och de ska inspekteras minst en gång om året. De försäljningsställen som får anmärkning får ett återbesök för en ytterligare kontroll.

Dagverksamhet

Verksamheten omfattas av demensdagvård med 30 platser och social dagvård 10 platser. Verksamheten ingår i valfrihetssystemet varför brukarna även kommer från andra stadsdelar. Ersättningen till dagverksamhetens utförare är uppdelad i två delar. Ersättningarna avser att täcka alla kostnader för omsorgsinsatsen samt enhetens egen administration. Kostnader för hyra och resor betalas av beställaren. Utföraren erhåller ersättning för varje beslutad närvarodag från och med den dag den enskilda planerar att börja på dagverksamheten. Ersättning utgår för tre dagar med full ersättning efter avslutad insats.

Ersättningsnivåer år 2015 till utförare av dagverksamhet för äldre		
Regiform	Demensdagvård kronor per dag	Social dagvård kronor per dag
Kommunal regi	505 kronor	461 kronor
Enskild regi	517 kronor	473 kronor

Vård- och omsorgsboende

Dianagårdens vård- och omsorgsboende kommer att under 2015 fortsätta att vara organiserad som en resultatenhet. Dianagården har 48 platser för boende med demenssjukdom eller somatisk sjukdom. Dianagården säljer även platser till andra förvaltningar inom staden.

Ersättningen till Dianagårdens vård- och omsorgsboende är uppdelad i två nivåer.

Östermalms stadsdelsförvaltning

Ersättningen avser att täcka alla kostnader för omsorgsinsatsen samt enhetens egen administration exklusive hyra.

Ersättningsnivåer år 2015 till verksamheter i särskilda boenden för äldre		
Insats	Kommunal regi, per dygn	Enskild regi, per dygn
Somatisk inriktning	1 748 kronor	1 821 kronor
Demens inriktning	1 857 kronor	1 935 kronor

Budgetjusteringar

Stadsdelsnämnden ansöker om investeringsmedel för oförutsedda investeringar om totalt 5,0 mnkr för tillgänglighetshöjande åtgärder. Av beloppet avser 2,5 mnkr tillgänglighetshöjande åtgärder i Valhallavägens mittstråk, genom förbättring av esplanadens gångvägar med ny och jämn markbeläggning av stenmjöl. För att underlätta orienteringen för personer med synnedättning tydliggörs gränsen mellan gräs- och gångytor med låga räcken som ges en utformning som passar i den kulturhistoriskt värdefulla esplanaden. 1,5 mnkr avser åtgärder mot lätt avhjälpna hinder i trappor och gångvägar såsom handledare, kontrastmarkeringar och omläggning av trappstenar i Balders Hage, Ellen Keys park och i Ekshagen. 0,5 mnkr avser nya och tillgänglighetsanpassade parksoffor längs strandpromenader på Djurgården. 0,5 mnkr avser angelägna tillgänglighetsanpassningar i olika lekplatser i stadsdelsområdet.

Samtliga investeringsåtgärder kan utföras under året, de är angelägna och har ej kunnat inrymmas inom nämndens ordinarie budget för 2015.

Omslutningsförändringar

För ökade kostnader och intäkter begär nämnden omslutningsförändring om totalt 108,5 mnkr. Se bilaga 7.

Medel för lokaländamål

Hyreskostnaderna beräknas totalt till ca 108,7 mnkr. Under året startar förskolan Fjällklockan och en förskola i kvarteret Töfsingdalen. I kvarteret Töfsingdalen startar dessutom ett serviceboende för funktionsnedsatta om åtta boende.

Hemtjänstlokalerna på Sandelsgatan avvecklas under året. Familjeenhetens lokal på Nybrogatan 60 är uppsagd och avvecklas våren 2015.

Stimulansbidrag om 800 tkr per förskoleavdelning kommer att sökas för de nystartade förskolorna. Se bilaga 1.

För förskolor med hyreskostnader över 2 200 kr per kvadratmeter kompenseras nämnden under året i samband med tertialrapport 2. Förvaltningen beräknar denna justering till ca 1,8 mnkr.

Nämndmål:

Alla chefer och medarbetare tar ansvar och vidtar åtgärder för att ha budget i balans.

Beskrivning

Genom att både chefer och medarbetare är delaktiga i planering och uppföljning säkerställs en Östermalms stadsdelsförvaltning

tydlig och kreativ styrning av verksamhet och ekonomi. Personal uppmuntras till att finna kostnadseffektiva lösningar.

Förväntat resultat

Budget i balans på alla enheter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla medarbetare är delaktiga i utformningen av enhetens verksamhetsplan samt i att granska och följa upp det som sker i verksamheten.	2015-01-01	2015-12-31

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Se text under nämndmål

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är fritt från diskriminering

Se text under nämndmål

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Nämnden ska samverka med rådet för mänskliga rättigheter för att stärka arbetet mot diskriminering och motverka en etnisk- och könssegregerad verksamhet	2015-01-01	2015-12-31
 Stadsdelsnämndens verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att synliggöra effekten av nämndens beslut och resursfördelning beroende på kön	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Verksamheterna är fria från diskriminering**Beskrivning**

Arbetet mot diskriminering tydliggörs och intensifieras. Jämställdhetsplan och likabehandlingsplaner är kända av alla och efterlevs i verksamheterna.

Förväntat resultat

Inga klagomål och synpunkter gällande diskriminering.

Kommentar**Barn och ungdom**

Enligt skollagen ska förskolorna utarbeta en plan som stöd för arbetet med likabehandling. Planen utgör en dokumentation av det främjande, förbyggande och åtgärdande arbetet och är det systematiska kvalitetsarbetet inom området. Planen ska upprättas årligen för varje förskola och bygger på analys och kartläggningar av tidigare års arbete som gjorts inom varje enhet. Planen ska vara känd hos alla i respektive enhet och hos vårdnadshavare.

Östermalms stadsdelsförvaltning

Socialtjänst

Verksamheterna arbetar utifrån nämndens jämställdhets- och mångfaldsplan vilket bland annat innebär att främja jämställdhet samt lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Äldreomsorg

Stadens riktlinjer för äldreomsorgen ska bli mer likvärdiga och ett genusperspektiv ska genomsyra biståndsbedömningen. Kvinnor och män ska ges likvärdig äldreomsorg utifrån individuella behov. Könsuppdelad statistik ska bli ett redskap för att se hur resurserna fördelas.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Se text under nämndmål

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	82	82	År
 Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid	20 %	100 %	År
 Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats		fastställs 2015	År
 Andel utrikes födda chefer i staden		fastställs 2015	År
 Ledarskapsindex	78	78	År
 Motivationsindex	82	82	År
 Sjukfrånvaro	6,3 %	4,4 %	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2,25 %	tas fram av nämnden	Tertial
 Styrningsindex	82	82	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna ta fram gemensamma introduktionsprogram/mentorprogram för socialsekreterare och biståndsbedömare.	2015-01-01	2015-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal	2015-01-01	2015-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2015-01-01	2015-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samråd med stadsdelsnämnderna, socialnämnden och äldrenämnden ta fram stadsövergripande	2015-01-01	2015-12-31

Östermalms stadsdelsförvaltning

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
insatser för att förbättra arbetsvillkoren inom socialtjänst/biståndsbedömning, genom exempelvis ledarutvecklingsprogram och gemensamma introduktionsprogram/mentorprogram för socialsekreterare och biståndsbedömare Dessa åtgärder ska komplettera insatser för bättre arbetsvillkor som ska göras inom ramen för verksamheterna.		
 Stadsdelsnämnderna ska erbjuda fler personer med funktionsnedsättning anställning i staden	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Nämnden är en bra arbetsgivare

Beskrivning

Personal har grundutbildning och erbjuds kompetensutveckling. Heltid är norm vid tillsvidareanställning. Nämndens friskvårdspolicy, rehabiliteringsprocess och rutiner vid sjukdom är väl kända. Samarbete sker med fackliga organisationer, företagshälsovård och försäkringskassa. Hög svarsfrekvens i medarbetarenkäten. Jämställdhet och mångfald eftersträvas och diskriminering motarbetas.

Förväntat resultat

Medarbetarenkäten visar att personalen känner sig motiverad och delaktig. Sjukfrånvaron är låg och förvaltningen rekryterar adekvat kompetens. Professionalitet och god kvalitet råder i verksamheterna

Kommentar

Medarbetarna

I medarbetarundersökningen använder sig staden av AMI - aktivt medskapandeindex, som kan användas för nationell jämförelse. AMI består av tre delindex; motivation, ledarskap och styrning. Fokus hamnar därmed i större utsträckning på medarbetarna som en för verksamheten central resurs. De chefer som har fått sin enhets resultat av medarbetarenkäten ansvarar för att återkoppla resultaten från medarbetarundersökningen till sina medarbetare. I enheternas verksamhetsplaner ska detta arbete beskrivas samt om de har något utvecklingsområde som de särskilt väljer att arbeta med under 2015.

Som en åtgärd för att stärka samverkan och att förbättra mötesformer, t ex APT, genomförs utbildningsinsatser riktade till samtlig personal, i första hand inom Barn och Ungdom.

För att säkerställa att medarbetarnas kompetens underhålls och utvecklas är det viktigt att följa upp individuella kompetensutvecklingsplaner. I medarbetarsamtalet ska det föras diskussion bland annat om medarbetarnas önskemål om utveckling och karriärmöjligheter samt löneutveckling.

Arbetet med att säkerställa en rekryteringsprocess som är kompetensbaserad fortsätter och utbildningsinsatser för berörda chefer planeras under 2015.

Under våren sker en arbetsmiljöutbildning med psykosocial inriktning som är en uppföljning

Östermalms stadsdelsförvaltning

av tidigare arbetsmiljöutbildningar. En arbetsmiljöpärm kommer att utarbetas och målet är att den ska göras tillgänglig för alla chefer på en gemensam elektronisk samarbetsyta.

Sjukfrånvaro

Nämndens sjukfrånvaro har ökat under 2014 och detta gäller även för staden som helhet. Årsmålet för 2015 är 6,3%. För den korta sjukfrånvaron, dag 1-14, är målet 2,25%. Personalenheten tar fram och analyserar fortlöpande sjukfrånvaron och föreslår eventuella åtgärder, både generellt och för att särskilt stödja enheter med hög sjukfrånvaro. Förvaltningsledningen och förvaltningsgruppen informeras kontinuerligt om sjukfrånvaroutvecklingen. Ökningen inom äldreomsorgen har varit stor och särskilda insatser kommer att göras i början av året, bl a genom kartläggningar och individuella handlingsplaner.

Nämnden fortsätter samarbetet med företagshälsovården, försäkringskassa och övriga aktörer för att minska sjukfrånvaron för såväl kort- som på långtidsfrånvaro.

Onsdagsmötena där bl a Previas företagsläkare deltar kommer att ske varannan vecka. Även Försäkringskassan deltar vid behov under dessa möten. Tanken är att utifrån stadens rehabiliteringsprocess kunna fatta beslut och arbeta så effektivt som möjligt i en process som ofta riskerar att bli långvarig.

Intern kommunikation

Intern kommunikation är ett verktyg för att förankra strategier hos medarbetarna och uppnå mål. Det handlar om att förmedla information, skapa gemenskap och en intern kultur i linje med stadens kommunikationsplan. Viktiga kanaler är stadens intranät, samarbetsytor och nämndens egen personaltidning - Karlavagnen - som under 2015 går från papperstidning till digitalt förmedlat nyhetsbrev. Att säkerställa av alla medarbetares möjlighet att ta del av den interna kommunikationens samtliga kanaler är en prioritet under 2015.

Jämställdhet och mångfald

Förvaltningens jämställdhets- och mångfaldsplan är treårig och omfattar perioden 2013-2015. Av bilagan framgår prioriterade områden.

Friskvård

Friskvård på arbetstid med max 1 timme i veckan ska vara möjlig för medarbetare om arbetet så tillåter. Ett aktivt arbete sker med förvaltningens drygt 40 hälsocoacher där de får stöd i sitt friskvårdsarbete. Som hälsoinspiratörer har de en viktig roll också i att bidra till en god arbetsmiljö inom enheten. Nämnden kommer även under 2015 erbjuda bl a friskvårdssubvention, rökslutarstöd och subvention av olika lopp. Friskvårdssubventionen är 1000 kr per anställd och år. Utöver friskvårdstimmen budgeteras 0,2 mnkr för dessa riktade insatser.

En viktig faktor i det hälsofrämjande arbetet är att analysera vad som är friskfaktorer. Alla enheter kommer att få i uppdrag att på ett APT-möte diskutera och analysera vad som är friskfaktorer och hur dessa kan stödjas.

Konstföreningen Karlavagnen är öppen för alla medarbetare, även efter pension. Föreningen anordnar en rad olika aktiviteter och studiebesök under året. Föreningen är en viktig del av Östermalms stadsdelsförvaltning

nämndens personalvård och får därför årligen ett mindre ekonomiskt stöd.

Personal- och kompetensförsörjning

Barn och Ungdom

Rekryteringsbehovet av förskollärare är en fortsatt utmaning, under 2015 sker utbyggnad i Norra Djurgårdsstaden motsvarande sju avdelningar. Personalens kompetens är avgörande för kvaliteten i verksamheten och för barns utveckling och lärande. Förskollärares yrkeskompetens spelar en väsentlig roll för hur väl förskolan lyckas nå de uppsatta målen. Under året deltar förskolornas medarbetare i pedagogisk grund- och vidareutbildning till barnskötare och förskollärare

Socialtjänst

Inom socialtjänsten är utmaningen att attrahera erfarna socialsekreterare till försörjningsstöd och att få kontinuitet med låg personalomsättning. Personal i behov av kompetensutveckling ges möjlighet att delta i stadens olika riktade utbildningsinsatser och externa utbildningar vid behov. Socialtjänsten ser fram emot stadens utbildningsinsatser för medarbetare inom individ- och familjeomsorg och verksamhetsområdet stöd och service med funktionsnedsättning. Chefer kommer att ges möjlighet att delta i stadsövergripande ledarutvecklingsprogram.

Äldreomsorg

Arbetsmarknadsrelaterade anställningar kan bidra till personalförsörjning inom äldreomsorg. Det är viktigt att förbättra arbetsvillkoren och kontinuiteten genom fasta anställningar, heltid, rimliga scheman och en bra löneutveckling. Alla tillsvidareanställda behöver adekvat grundutbildning. Staden ska göra en satsning på kompetensutveckling där möjlighet till vikarietäckning ska finnas. Inom nämndens verksamheter har flertalet grundläggande yrkesutbildning. Personal i behov av kompetensutveckling ges alltid möjlighet att delta i stadens olika utbildningsinsatser eller grundutbildning som består av valda delar av vård- och omsorgsprogrammet.

Chefer

Personer som är nya i sin chefsroll får grundläggande kunskaper i arbetsrätt, utbildas i stadens samverkansavtal, systematiskt arbetsmiljöarbete, stadens rehabiliteringsprocess samt erbjuds en mentor.

Deltidsanställda

I samband med rekrytering är normen att erbjuda heltidsanställningar. Utifrån verksamheternas behov ska ofrivilligt deltidanställda erbjudas heltidsarbete/högre sysselsättningsgrad. Detta är ett långsiktigt arbete. Flest deltidsarbetande finns inom äldreomsorgen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enheterna ska gå igenom och diskutera resultatet av medarbetarenkäten samt ta fram handlingsplaner för identifierade förbättringsområden.	2015-01-01	2015-12-31
Kvalitetssäkra rekryteringsprocessen	2012-01-01	2015-12-31
Åtgärda arbetsplatsens generella otillgänglighet såväl fysiskt som psykiskt så att arbetsplatsen fungerar för arbetstagare med olika typer av funktionsnedsättning.	2015-01-01	2015-12-31

Östermalms stadsdelsförvaltning

Karlavägen 104, box24156
10451 Stockholm
08-50810000
ostermalm@stockholm.se

stockholm.se

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Öka medarbetarnas kunskap om levnadsförhållanden för personer med olika typer av funktionsnedsättningar.	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen

Se text under nämndmål.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans ta fram riktlinjer för papperslösa barns rätt till förskola och skola	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Barnperspektivet uppmärksammas alltid och de mänskliga rättigheterna respekteras

Beskrivning

Barn och ungas intressen och behov tas till vara och deras inflytande stärks. Vad som är bäst för barnen är avgörande. Verksamheterna utvecklar ett jämställt, normkritiskt och antirasistiskt arbetssätt.

Förväntat resultat

Barn och ungas behov har tillgodosetts.

Kommentar

Barn och ungdom

Verksamheterna arbetar aktivt med jämställdhet så att alla barn får tillgång till alla de möjligheter och utmaningar som erbjuds. Det är angeläget att personalen är väl rustad, har ett medvetet förhållningssätt och kompetens inom området. Det är viktigt att verksamheterna får stöd i detta arbete bland annat genom riktlinjer och att arbetet följs upp bland annat genom brukarenkäter och barnintervjuer. Det pågår en kontinuerlig dialog kring värdegrundsfrågorna i verksamheterna.

Socialtjänst

Barn och ungdomar ska växa upp under trygga och goda förhållanden. När en utredning inom socialtjänsten berör barn, ska barnperspektivet alltid uppmärksammas med hänsyn till barnets situation. Socialtjänsten ska alltid beakta barnets bästa och dokumentera på vilket sätt så har skett, även om det inte är avgörande för beslutet. Vräkningar/avhysningar av barnfamiljer ska förebyggas och förhindras i möjligaste mån. Inom socialtjänsten finns utarbetade riktlinjer som syftar till att ge barn bästa möjliga stöd och skydd.

Östermalms stadsdelsförvaltning

Karlavägen 104, box24156
10451 Stockholm
08-50810000
ostermalm@stockholm.se

stockholm.se

Äldreomsorg

Stockholms stad har en gemensam värdegrund för äldreomsorgen där värdigt liv, meningsfullhet och välbefinnande är centrala begrepp. Målet är att all personal ska arbeta i enlighet med värdegrundens intentioner och arbetet med att konkretisera värdegrunden i det dagliga arbetet kommer att fortgå.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

Se text under nämndmål

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	15 st	tas fram av nämnden	År

Nämndmål:

Våld och social oro minskar

Beskrivning

Personer som utsätts för våld i nära relationer får stöd. Samarbete sker inom trygghet- och säkerhetsarbetet för att stoppa våld och minska oro och utsatthet. Skyddsfaktorer uppmärksammas i utomhusmiljön.

Förväntat resultat

Ökad upplevelse av trygghet, minskad social oro. Personer som har utsatts för relationsvåld upplever att de har erbjudits stöd och vid behov skyddat boende.

Kommentar

Barn och ungdom

Uppsökande fältverksamhet

Det uppsökande och relationsskapande fältarbetet sker under dagtid samt vardag- och helgkvällar med fokus på fredag och lördag. Samverkan med skolor, polis, socialtjänst, fritid, föräldravandrare och andra fältassistenter är en viktig del i arbetet. Humlanhuset är utgångspunkten för stadsdelsområdets fyra fältassistenter samt Föreningen Föräldravandring på Östermalm på fredag och lördag kvällar. Personal på både kvällstid och helger skapar en ökad trygghet i parken för ungdomar så väl som för andra som besöker parken.

Nätverk och samverkan

GASKEFF är ett lokalt nätverk för samverkan där skola, kyrka, ungdomsställen, socialtjänst, brandförsvaret samt fältverksamhet deltar. Föreningen Föräldravandring på Östermalm har samarbete och kontakt med skolor samt med stadsdelsförvaltningen, polis, församlingar och andra berörda organisationer. Föreningen vill säkerställa en verksamhet som bygger nätverk för föräldrar och andra vuxna, att på ett enkelt och synligt sätt vara ett stöd för ungdomar och föräldrar som vistas i stadsdelsområdet.

Östermalms stadsdelsförvaltning

Socialtjänst

Nämnden bedriver ett långsiktigt utvecklingsarbete mot relationsvåld och samverkar med externa aktörer. Arbetet utgår från stadens program för Kvinnofrid - mot våld i nära relationer och riktlinjer för handläggning av ärenden som handlar om våld i nära relationer. Arbetet ska vara könsneutralt och personer som utsatts för relationsvåld erbjuds stöd utifrån att de är brottsoffer. En person som är utsatt för relationsvåld får tillgång till medarbetare som har kunskap i frågan och inom alla verksamhetsområden finns utsedda resurspersoner.

Det finnas ett tydligt barnperspektiv i alla utredningar av vuxna som utsätts för våld alternativt vuxna som utövar våld. Socialtjänsten inleder alltid en utredning vid misstanke om att ett barn lever med våld i nära relation. På förskolorna finns en känd rutin för hur man ska gå tillväga vid misstanke om att barn far illa. Barn som upplevt våld i familjen ska erbjudas stöd.

Arbetet med att utveckla rutiner och metoder för att inventera målgrupperna och för att upptäcka våldet och hitta våldsutsatta fortsätter. Arbetet med ökade insatser till våldsutövare behöver utvecklas. Att erbjuda och ge insatser till personer som utövar våld är en viktig del i arbetet för att förebygga och motverka våld. Nämnden har tillsammans med Bromma, Kungsholmens och Norrmalms stadsdelsnämnder under 2014 beviljats projektmedel från Socialstyrelsen för att kartlägga förutsättningar för samverkan när det gäller stöd till våldsutövare.

Äldreomsorg

Äldre är en grupp i samhället som i många avseenden är mer sårbara för våld och övergrepp än andra. Arbetet med att implementera stadens nya riktlinjer rörande relationsvåld och öka kunskapen hos personalen kommer att fortsätta. Resurspersoner finns som är representanter i projektet Kvinnofrid – mot våld i nära relationer. Den ena representanten är anhängkonsulent som i sitt arbete möter många anhöriga, även de som inte har några övriga insatser från äldreomsorgen. Äldre och närstående ges information i frågor såsom ökad brandsäkerhet, brottsminskande åtgärder och förbyggande av fallskador. På dagverksamheten och på vård- och omsorgsboendena följs särskilt det systematiska brandskyddet upp och en särskild översyn av nödutgångar pågår för att hitta anpassade lösningar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Säkerställa att medarbetarna har kännedom om lokala rutiner för arbetet mot våld i nära relationer.	2014-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

Se text under nämndmål

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	tas fram av nämnden	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de	85 %	85%	År

Östermalms stadsdelsförvaltning

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)			
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	68 %	68 %	År
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	65 %	tas fram av nämnden	År
Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	75 %	tas fram av nämnden	År
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	89 %	År
Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	85 %	85 %	År
Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	88 %	88 %	År
Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	83 %	83%	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska bygga bort enkelt avhjälpna hinder	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Verksamheterna präglas av tillgänglighet, delaktighet och ett gott bemötande

Beskrivning

Verksamheterna är tillgängliga och präglas av ett gott bemötande. Rätten till självbestämmande är grundläggande. Insatser utformas med respekt för den enskildes önskemål och val.

Förväntat resultat

Personer upplever att de är delaktiga i insatsens utformning och utförande. Tillgängligheten i verksamheterna är hög och den enskilde upplever ett gott bemötande i kontakten.

Kommentar

Socialtjänst

Tillgänglighet

Avdelningen har en hög tillgänglighet. Det möjliggörs genom att enheterna har jour- och beredskapstelefoner. Den enskilde kommer i kontakt med socialtjänstens personal exempelvis via personligt besök, brev, mail, telefon eller via hembesök av personal. Stadens kontaktcenter har ökat möjligheten till information för personer med funktionsnedsättning.

Östermalms stadsdelsförvaltning

Delaktighet

Biståndsbedömning grundar sig på lagar, praxis och stadens riktlinjer. Insatserna utreds enligt olika utrednings- och bedömningsinstrument; BBiC, ASI, DUR, IB och FIA. Det är viktigt att den enskilde känner sig delaktig i utredningen, att den är rättssäker och håller en hög kvalitet. Utredningar, beslut och annan skriftlig information är utformade på ett begripligt och enkelt sätt. Tolk används vid behov. För personer med funktionsnedsättning finns stadens program för delaktighet, med mål och resultat som ska uppnås. Rådet för funktionshinderfrågor deltar i förvaltningens arbete kring dessa frågor. I socialtjänstens utförarverksamheter finns brukarråd/träffar där boende och deras anhöriga har möjligheter att påverka verksamhetens innehåll. Barns delaktighet och möjlighet att komma till tals ska om möjligt beaktas.

Bemötande

I kontakten med avdelningen ska den enskilde uppfatta att bemötandet är respektfullt och värdigt. Bemötandet kan ha stor inverkan på hur brukarna, när de tillfrågas i brukarundersökningar, anser att den offentliga myndigheten sköter sitt arbete. Ett professionellt bemötande vid avslag på ansökan eller vid ingripande med tvång, är en väsentlig utgångspunkt i all myndighetsutövning. Förutsättningar för att klara detta ibland svåra uppdrag ska finnas på varje enhet. Medarbetarna ska ha kunskaper gällande bemötandefrågor och om hur olika faktorer som funktionalitet, sexualitet, kön eller etnicitet samverkar och påverkar den enskilde.

Egenkontroll

I enlighet med socialstyrelsens krav på systematiskt kvalitetsledningssystem ska ett förbättringsarbete ständigt ske, och tydliga rutiner tas fram. Varje enhet ansvarar för att egenkontroll görs, exempelvis genom kollegial aktgranskning. Stadens centrala samt socialtjänstens egna brukarundersökningar är ett instrument för uppföljning och utveckling av kvalitetsarbetet.

Äldreomsorg

Tillgänglighet

Det gemensamma förhållningssättet "aktiva, trovärdiga och tillgängliga" ska avspeglas i alla kontakter med äldre och närstående. Äldreomsorgen möter människor i många olika livssituationer och alla ska bemötas på ett respektfullt sätt och ges möjlighet till dialog. Kontaktcenter/Äldre Direkt är en viktig service. Nya tekniktjänster och lösningar kan bidra till ökad tillgänglighet och livskvalitet för personer med behov av stöd samt underlätta för medarbetarna. Stadens hemsida är en viktig informationskanal och arbete pågår med att utveckla funktionen Jämför service.

Delaktighet

Målet är att de äldre ska ha stort inflytande över innehållet i hemtjänsttimmarna och ha "egna timmar" i vård- och omsorgsboenden. Den enskilde ska garanteras inflytande och delaktighet i alla beslut som rör denne. Detta gäller såväl i handlägningsprocessen som i utförandet och insatser. Inom äldreomsorgen utreds behov utifrån ett salutogent (hälsoorienterat) synsätt vilket innebär att ha fokus på den enskildes möjligheter och resurser. Stadens gemensamma kartläggnings- och bedömningsinstrument används alltid vid utredningen som ger förutsättningar för en rättvis biståndsbedömning. De som har insatser av äldreomsorgen ska

Östermalms stadsdelsförvaltning

ha en aktuell individuell genomförandeplan där individuella, sociala och andra aktiviteter ingår. Verkställda insatser och genomförandeplaner följs upp årligen och i verksamhetsuppföljningen följs rutiner kring egen tid/timmar upp.

Bemötande

Resultatet från brukarundersökningen visar att 98 % är nöjda med hemtjänstpersonalens bemötande vilket är en ökning från 2013 och över snittet i riket och staden. Resultatet från vård- och omsorgsboendena visar att 94 % är nöjda med bemötandet vilket är samma snitt som i riket men över stadens resultat. Bemötande kommer att få fortsatt fokus, bland annat genom fortsatt arbete med att konkretisera Stockholms stads värdegrund i det dagliga arbetet och handledning av personalen.

Minoritetsspråken

Lag om de nationella minoriteterna och minoritetsspråken trädde i kraft år 2010. Staden ska verka för att det finns personal som talar minoritetsspråk samt att den sverigefinska minoriteten har rätt att använda finska samt att få äldreomsorg på finska. I samarbete med innerstadens nämnder fortgår arbetet med att informera den sverigefinska minoriteten om lagen och dess rättigheter. Fokus under året kommer att vara på att översätta viktigt informationsmaterial till finska och utbildning av befintlig äldreomsorgspersonal som vill inspireras till att arbeta på finska. De öppna träfflokaler ska erbjuda kulturutbud på finska inom ramen för sin ordinarie verksamhet.

Nämndmål:

Den offentliga miljön är tillgänglig

Beskrivning

Hinder för ett självständigt liv och delaktighet i samhället identifieras och tas bort i möjligaste mån.

Förväntat resultat

Alla har möjlighet att ta del av den offentliga miljön oavsett fysiska och sociala förutsättningar.

Kommentar

Trygghet och tillgänglighet är viktigt för parkbesökarna och beaktas i varje parkupprustning.

Förvaltningen har inventerat alla parker och lekplatser i stadsdelen avseende trygghet, tillgänglighet, funktion och behov av reinvesteringar. Inventeringens syfte är att ge ett bra beslutsunderlag för bl.a. trygghetshöjande och tillgänglighetshöjande åtgärder och utgör underlag till den nya lokala parkplanen. Nämnden kommer att söka extra investeringsmedel för tillgänglighetshöjande insatser bland annat för att bygga bort enkla avhjälpna hinder.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande

Se text under nämndmål

Östermalms stadsdelsförvaltning

Nämndmål:

Invånarna har inflytande

Beskrivning

Den lokala demokratin stärks genom en tydlig information och brukarinflytande, t ex genom pensionärsråd, råd för funktionshinderfrågor, förtroenderåd, förskoleråd m fl. Formerna för ungdomars inflytande utreds. Öppna möten med stadsdelsnämnden och möjligheten att lämna medborgarförslag ökar möjligheten till att påverka. Alla utredningar präglas av delaktighet.

Förväntat resultat

Invånarna känner sig delaktiga och har haft möjlighet att påverka.

Kommentar

Den lokala demokratin ska stärkas och invånarnas demokratiska deltagande ska öka. Nämnden ska stimulera processer som över tid är stabila och som bidrar till det långsiktiga målet om ett demokratiskt hållbart Stockholm. I budget för 2015 har kommunfullmäktige beslutat om 45 mnkr för hela staden. Enligt stadsledningskontorets förslag ska Östermalms stadsdelsnämnd tilldelas 1,4 mnkr för att utveckla delaktighet, inflytande och social sammanhållning i syfte att stärka demokratin och öka valdeltagandet. Detta avser både åtgärder som stimulerar deltagande i representativ demokrati och åtgärder som stimulerar olika former av demokratiskt inflytande i vardagen och i förhållande till offentliga verksamheter. Medlen ska användas till drift och kan inte användas till investeringar eller till arbete inom ordinarie verksamhet som saknar finansiering.

Stadsdelsnämndens information och olika typer av data ska vara så öppen som möjligt och tillgängligt för medborgarna. Nämnden ska kunna erbjuda tillgänglighetsanpassad information, t ex för personer med en funktionsnedsättning. En mycket viktig kanal för information är funktionen Jämför Service på stadens webbplats, bl a kunskap om olika valmöjligheter. Stadsdelsnämnden arbetar aktivt för att säkerställa att informationen där är korrekt, tydlig och uppdaterad.

När förslag till förnyelse och upprustning ska genomföras eller nya funktioner tillskapas ska planeringen i möjligaste mån ske i samverkan med medborgarna. I detta syfte görs också parkvandringar. Brukarundersökningar för preciserade verksamheter kan göras över hela staden på ett betydligt enklare sätt genom webben än genom brevledes utskick.

Stadsdelsnämnden har rutiner för att ta emot och svara på klagomål och synpunkter, exempelvis gällande handläggning och bemötande. En stadsgemensam e-tjänst för hantering av synpunkter ”Tyck till om stadens service” kan nås via stadens hemsida där medborgarna kan lämna klagomål, beröm eller idéer

Medborgare har möjlighet att lämna medborgarförslag till stadsdelsnämnden rörande nämndens uppdrag och ansvarsområden. Dialog med och information till områdets invånare tar sig fortlöpande nya former t ex genom modern informationsteknik, alltfler s.k. e-tjänster och sociala medier. Stadsdelsnämnden använder sociala medier som Facebook och Twitter som kompletterande kanaler till www.stockholm.se för att göra informationen mer lättillgänglig och ge fler möjligheter till interaktion. Här kan också information lättare

Östermalms stadsdelsförvaltning

anpassas och nå fram till särskilda målgrupper såsom ungdomar. Förvaltningen följer utvecklingen av sociala medier för att kunna använda dessa på ett sätt som passar målgruppen.

Barn och ungdom

I syfte att stärka brukarinflytandet finns på nämndens förskolor aktiva förskoleråd där föräldrarna så önskar. Barn har utifrån sin förmåga inflytande över och delaktighet i utformningen av förskolans miljö och verksamhet. Barndialog är en metod som stärker barns inflytande och delaktighet. Former för detta ska utvecklas och utökas. Under året ska formerna för ungdomars inflytande utredas.

Socialtjänst

Rådet för funktionshinderfrågors sammanträden administreras av personal inom socialtjänstavdelningen. Rådet sammanträder ca 10 gånger per år och kan då ta del av och lämna synpunkter på övergripande ärenden som rör funktionshinderområdet. Utredningar inom socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd till personer med funktionsnedsättning (LSS) görs i nära samarbete med den enskilde. Inom en del verksamheter finns möjlighet att välja utföraren av en beslutad insats. I utförarverksamheterna finns brukarråd/träffar där boende och deras anhöriga har möjligheter att påverka verksamhetens innehåll. Invånare kan lämna synpunkter och klagomål och även medborgarförslag som en möjlighet att påverka och känna delaktighet.

Äldreomsorg

Pensionärsrådet är knutet till nämnden som rådgivande organ med uppgift att bereda äldre inflytande och insyn i allmänna frågor som rör äldres levnadsförhållanden i stadsdelen. Brukarinflytande ges även genom vård- och omsorgsboendenas regelbundna förtroenderåd där verksamhetschefen, valda representanter för boende och närstående, representanter från nämnden och pensionärsrådet ingår. Dialogmöten med brukare genomförs vid behov som en form för att vidareutveckla verksamheterna. Äldre och närstående kan påverka genom att lämna synpunkter och klagomål samt inkomma med medborgarförslag.

Inom äldreomsorgen finns valfrihet inom hemtjänst, vård- och omsorgsboende och dagverksamhet. Alla äldre kommer under året att ha möjlighet att välja kommunal hemtjänst. För att öka möjligheten att på ett enkelt sätt söka utförare utifrån olika kriterier har staden ett nytt teknikstöd. Resultat från brukarundersökningar påvisar en ökad nöjdhet i frågan om inflytande i hemtjänsten, för vård- och omsorgsboende en viss minskning. Vetskap var man lämnar klagomål och synpunkter påvisade lägst andel positiva svar. Nämnden kommer att arbeta med att förbättra upplevelsen av inflytande och att man ska veta var man lämnar synpunkter.

Stadsmiljö

Det finns goda möjligheter att påverka i parkinvesteringar och stadsmiljöfrågor. Nämnden arbetar kontinuerligt med medborgardialog. Dialogen sker bland annat genom parkvandringar, parksamråd på plats inför parkupprustningar, enkäter på webb och på plats i parker samt trygghetsvandringar med olika målgrupper.

Nämnden avser att stärka invånarnas inflytande och delaktighet i skötsel och utveckling av stadsdelsområdets parker, exempelvis genom att erbjuda sommarjobb som "parkvärdar" med

Östermalms stadsdelsförvaltning

möjlighet att under arbetsledning genomföra mindre förbättringar i utvalda parker. Ett annat utvecklingsområde som skapar delaktighet är att utöka möjligheten till stadsodling.

Invånarnas möjligheter till insyn och inflytande i planeringen av staden garanteras i plan- och bygglagen (PBL). Genom samrådsprocesser, ofta i flera steg, får beslutsfattarna i stadsbyggnadsnämnd och kommunfullmäktige möjlighet att ta del av och ta hänsyn till lokala opinioner. Stadsdelsnämnden har också del i denna process, som remissinstans men även genom att förvaltningen på olika sätt bistår stadsbyggnadskontoret.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

Se text under nämndmål

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter		fastställs 2015	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska göra en inventering av träffpunkter och verksamhet som riktar sig till flickor ta fram förslag på nya verksamheter i de stadsdelar där det finns ett behov.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Tillgången till kulturaktiviteter är god

Beskrivning

Boende med heldygnsomsorg, deltagare i dagliga verksamheter och besökare i öppna träfflokaler, ungdomar i fritidsverksamhet samt barn i förskolor ska få tillgång till stadens kulturutbud och i verksamheten stimuleras till eget skapande.

Förväntat resultat

Brukarna upplever ett rikt och varierat kulturutbud

Kommentar

Barn och ungdom

Målet är att uppnå ett rikt och tillgängligt kulturliv som verkar för inflytande, trygghet och mångfald. Förskolans samverkan med kulturlivet säkrar barns rätt till kulturell delaktighet. Förskolan ger alla barn tillgång till kulturupplevelser vilket sedan möjliggör barnens eget kulturskapande. Barnens förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former uppmuntras, utvecklas och integreras i alla ämnesområden. Kulturella variationer synliggörs med ett interkulturellt förhållningssätt.

Östermalms stadsdelsförvaltning

Karlavägen 104, box24156
10451 Stockholm
08-50810000
ostermalm@stockholm.se

stockholm.se

Nätverk av kulturombud inom verksamhetsområdet ska fortsätta utvecklas. Kulturombuden har en viktig roll när det gäller att inspirera till kultur för, med och av barn. I såväl förskolan som på parklekar ska kulturombuden vara de ungas språkrör. Utöver den pågående lässatsningen har kulturombuden i förskolan även dans som utvecklingsområde, specifikt hur dessa två områden kan sammankopplas. Under året kommer parklekarna och Humlanhuset bredda utbudet av kulturaktiviteter samt arbeta aktivt för att kulturen ska få större plats i verksamheterna genom permanenta aktiviteter.

Stadens reviderade riktlinjer - Kultur i ögonhöjd, *För med och av barn och unga* ska förankras på alla nivåer. Riktlinjerna ska implementeras på enhetsnivå och tydliggöras för föräldrar.

Socialtjänst

Brukare i boenden och i daglig verksamhet enligt LSS erbjuds att delta i minst två fritids- och/eller kulturaktiviteter per år med personalstöd. För målgruppen finns även tillgång till landstingets satsning "Fri kultur i vården". Då kommer kulturarbetare till verksamheten och erbjuder brukare att delta i olika aktiviteter, t ex målning. För personer med psykisk ohälsa finns Startpunkten Hjorthagen, som är en öppen träffverksamhet med friskvårds- och kulturaktiviteter.

Äldreomsorg

På de två öppna träfflokalerna kommer aktiviteter såsom föreläsningar och underhållning att anordnas. En av träffpunkter har en kulturinriktning med bibliotek i samarbete med stadsbiblioteket där verksamhet inom litteratur, konst och musik prioriteras. Där anordnas bl.a. teknikcafé, utställningar med lokala konstnärer, konstvandringar och en operagrupp finns. Det kommer under hela året att anordnas dagsutflykter för områdets pensionärer utifrån önskemål.

Avtal kommer att förlängas med stadsbiblioteket så att böcker finns att tillgå på samtliga vård- och omsorgsboenden. Vård- och omsorgsboendena svarar för att de boende får möjlighet att ha en aktiv och meningsfull tillvaro med fysisk, psykisk, social och kulturell stimulans. Det finns aktivitetsansvariga och kulturombud på vård- och omsorgsboendena och träffpunkterna för att anordna kulturaktiviteter, bl.a. från programkatalogen "Kultur i vården". Kulturombuden har en viktig roll när det gäller att inspirera till aktiviteter och det finns ett nätverk av kulturombud inom äldreomsorgen som ska fortsätta att utvecklas. Nämnden ger fortsättningsvis föreningsbidrag till frivilligorganisationer som bedriver socialt och kulturellt arbete riktat till äldre i stadsdelen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

Se text under nämndmål

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	100 %	tas fram av nämnd/styr else	År

Östermalms stadsdelsförvaltning

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med trafiknämnden utveckla en gemensam modell för upphandling och uppföljning av avtal med externa entreprenörer.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Nämnden följer stadens upphandlingspolicy

Förväntat resultat

Ingångna avtal innehåller krav på hållbar utveckling.

Kommentar

Östermalms stadsdelsnämnd ska arbeta i enlighet med kommunfullmäktiges upphandlingspolicy. Förvaltningen genomför ytterst få upphandlingar på egen hand. Flertalet upphandlingar är stadsövergripande eller förvaltningsgemensamma.

Övriga frågor

Uppföljning Äldreomsorg

Systematisk verksamhetsuppföljning är en viktig aktivitet för att säkra att beställda insatser genomförs och håller utlovad kvalitet. Alla verksamheter som är belägna inom nämndens område och de verksamheter inom ramavtal som Östermalms stadsdelsnämnd har tilldelats uppföljningsansvar för kommer att följas upp under året. Uppföljningarna redovisas i särskilda ärenden. Uppföljningen omfattar vård- och omsorgsboende, dagverksamhet, hemtjänst, ledsagning och avlösning avseende alla driftsformer dvs. entreprenörer, privata utförare enligt ramavtal och kundvalssystem samt utförare i egen regi. Uppföljning sker av de aktuella enheterna verksamhetsmässigt enligt en stadsgemensam mall. För de enheter som drivs enligt entreprenadavtal genomförs även en fördjupad avtalsuppföljning. Som en del av avtalsuppföljningen genomförs bl.a. samverkansmöten med entreprenören, deltagande i olika forum för brukarinflytande, oanmälda besök, uppföljning av hälso- och sjukvården av MAS och uppföljning på individnivå av biståndshandläggare. Brukarundersökningar genomförs regelbundet. Planering för uppföljning 2015 enligt nedan.

Uppföljningar äldreomsorg, planering 2015		
Vård- och omsorgsboende	Entreprenör/egen regi	SDN godkänner
Katrupstullen Demens/somatik 97 platser	KOSMO	Tertialrapport 2
Kampementet Demens/somatik 96 platser	Attendo Sverige AB	Tertialrapport 2
Linnégården Demens/somatik/geropsyk 86 pl	Ersta diakonisällskap	Tertialrapport 2
Dianagården Demens/somatik 48	egen regi	VB 2015

Östermalms stadsdelsförvaltning

Uppföljningar äldreomsorg, planering 2015		
platser		
Rio Demens/somatik 88 platser	Attendo Sverige AB	VB 2015
Vård- och omsorgsboende i privat regi där Östermalm är uppföljningsansvarig	Utförare inom ramavtal	Anmäls till SDN
Silverhöjden, Lidingö, Demens/somatik 72 platser	Silverhemmen	VB 2015
Löjtnantsgården, Östermalm, Demens/somatik 54 platser	Immanuelskyrkans Vård AB	VB 2015
Lillängen, Nacka, Demens/somatik 45 platser	Opalen Vård AB (dotterbolag till Vardaga AB)	VB 2015
Grönskogen, Sundbyberg, Demens 35 platser	Opalen Vård AB (dotterbolag till Vardaga AB)	VB 2015
Nilstorpsgården, Lidingö, Demens/somatik 80 platser	Attendo Sverige AB	VB 2015
Hemtjänst i privat regi där Östermalm är uppföljningsansvarig – utförare kan ändras när äldreförvaltningen fastställt planering för 2015.		Anmäls till SDN
AKTA Assistans AB		VB 2015
FSB Finsk hemtjänst AB - Innerstan		VB 2015
Silverkatten Handelsbolag		VB 2015
Aleris Hemtjänst - Östermalm		VB 2015
Saras Omsorg Handelsbolag		VB 2015
Nordisk Hemservice AB - Östermalmskontoret		VB 2015
Olivia Hemtjänst AB - Östermalm		VB 2015
Almis hemtjänst service AB		VB 2015
Hemtjänst och omsorg i Stockholm - HOME's AB		VB 2015
Legevisitten AB - Innerstadens Hemtjänst		VB 2015
Famntagat Omsorg AB		VB 2015
NSS Hemtjänst o Assistans AB		VB 2015
Njuta Av Livet HB		VB 2015
Livis Omsorg AB		VB 2015
HSB Omsorg AB - Östermalm		VB 2015
Alfa hemtjänst		VB 2015
Adonis Omsorg AB		VB 2015
Hemtjänst - egen regi		
Hemtjänst Östermalm		VB 2015
Dagverksamhet		

Östermalms stadsdelsförvaltning

Karlavägen 104, box24156
10451 Stockholm
08-50810000
ostermalm@stockholm.se

stockholm.se

Uppföljningar äldreomsorg, planering 2015		
Dagverksamheterna Östermalm		VB 2015